Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 96 (1846) ♦ Субота, 23 травня 1998 року ♦ Ціна договірна

«Якщо не дійдемо до Києва, то доповземо...»

Страйкарі з шахт Західного Донбасу, які перебувають у Дніпропетровську, так і не дійшли згоди щодо погашення заборгованості в зарплаті з першим віце-прем'єр-міністром Анатолієм Голубченком. Гірники вважають: якщо держава не в змозі розрахуватися з людьми, і не лише з шахтарями, то її керманичі вже не просто дешево, а зовсім безоплатно експлуатують працю свого народу... Все це дало підстави Анатолію Голубченку несподівано зробити висновок, що акція павлоградських шахтарів насправді політична. Яка, мовляв, здійснюється і на «замовлення», і під «диригуванням», і за фінансової підтримки певних і конкретних політичних сил, чим ще дужче образив гірників. Вони ж бо досі принципово уникали і політичних вимог, і контактів із будь-якими політичними партіями. Після тривалих дискусій страйком прийняв рішення вирушати пішим маршем на Київ. З єдиною метою: домогтися повного погашення їм боргів у заробітній платні. «Якщо не дійдемо, то доповземо, — кажуть шахтарі, — але свого доб'ємося».

(Закінчення на 10-й стор.).

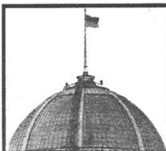
Парламентська хроніка

Голову парламенту не обрано

Це стало відомо після підбиття підсумків голосування.

А перед цим парламентарії були напрочуд одностайні під час схвалення постанови Верховної Ради України «Про інформацію Кабінету міністрів «Про подолання критичного стану у вугільній промисловості України» (з інформацією виступив перший віце-прем'єр-міністр Анатолій Голубченко). Наперед зазначу, що «проти» цієї постанови проголосували лише 2 народні депутати. Зокрема, передбачається внести до червня цього року пропозиції про збільшення обсягів фінансування галузі, можливість впровадження державного замовлення на вугільну продукцію на наступний рік, розробити порядок реструктуризації заборгованості вугільних підприємств перед державним бюджетом і Пенсійним фондом, доручити уряду і Державній податковій адміністрації протягом місяця провести суцільну перевірку товарно-грошових операцій з вугіллям на всіх без винятку підприємствах галузі тощо.

(Закінчення на 2-й стор.).

Виступ кандидатів на посаду Голови Верховної Ради України

3-10

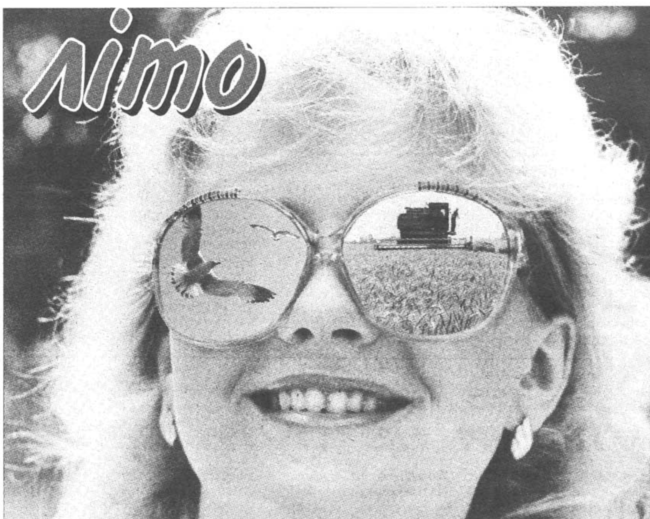
...А літо

Як ото приходить зима — а ми про тепло ще й не подумали. Як настає весна, пора сіяти — а ми на нестачу пального тільки скаржимося.

Отак і літо. Воно вже з-за обрію зазирає нам у вічі. Що там, у нашому літі? Хто вчасно посіяв і добре доглянув — тому шерех щедрого колосся. Хто плідно попрацював — тому відпочинок з чайками над морем.

На літо завжди особливі надії. Бо це час визрівання. Ми, власне, й не зелені начебто, але й не зрілі. То надто повільно повертаємося, де треба діяти швидко, то бездумно голосуємо, а потім скаржимося на когось, а не на себе, то там, де вкрай потрібна злагода, як-от сьогодні, розводимо безкінечні суперечки.

Матеріал «Пригостить «Інгул» комфортом» читайте на 16-й стор.

ЗНОВ ПРИЙДЕ ЗНЕНАЦЬКА?

Нафта і зброя: перспективи заманливі

Перебуванням у Криму завершиться сьогодні офіційний візит в Україну Президента Туреччини Сулеймана Деміреля. Напередодні він висловив готовність своєї держави виділити кошти на облаштування кримських татар, що повертаються на півострів з місць депортації.

Під час київських переговорів глави Туреччини також розглянуто питання співробітництва у військовій галузі (і підписано відповідну угоду) й участі України в транспортуванні каспійської та близькосхідної нафти. Президент Демірель повідомив, що в найближчі 30 років його країна планує витратити на потреби військової галузі близько 150 мільярдів доларів. Для України, яка прагне розширення експорту своєї зброї, це надзвичайно приваблива перспектива. Щодо нафтових проектів, то президенти зійшлися на необхідності участі Києва у будівництві магістралі Джейхан—Самсун, за допомогою якої до Одеси можна було б постачати енергоносії з Перської затоки.

Самі справляються і сусідам допомагають

10

«Треба будувати не міст...»

12

День відкритого листа

У другій декаді червня в гірських районах Буковини (Путильському та Вижницькому) «Голос України» проводитиме день відкритого листа. Редакція запрошує взяти участь у цій акції керівників облради і облдержадміністрації, а також народних депутатів України від Чернівецької області.

Свої думки, пропозиції, зауваження щодо проблем мешканців гірських районів просимо надсилати в редакцію і власному кореспондентові «Голосу України» Василю Бабуху за адресою: Чернівці, вул. Джамбула, 3, кв.2.

Телефон 2-63-15. *Чекаємо листів і до зустрічі!*

Ратифікувати не можна відкласти, або *Коми розставляють у Думі*

Дива не сталося. Розгляд питання про ратифікацію великомасштабного Договору про дружбу, співробітництво і партнерство України та РФ знову перенесено. Цього разу на червень. Таке рішення ухвалила Рада Думи, враховуючи відверто негативну рекомендацію комітету з питань СНД та зв'язків зі співвітчизниками. Саме йому доручено підготувати документ до ратифікації з відповідними пропозиціями. А пропозиція категорична — не ратифікувати!

(Закінчення на 12-й стор.).

○ До бюджету України на 21 травня надійшло 7,5 млрд. грн., що становить 62 % від запланованих надходжень.

○ На обліку в службі зайнятості зареєстровано 816,5 тис. чол., а кількість вакансій становить лише 47,3 тисячі.

○ Ярі культури в Україні посіяно на площі 12 874 тис. га — це 91 % від запланованого.

PS

Коментар

Не шукайте «принципові позиції»... у будинках побуту

Як ми вже повідомляли у вчорашньому номері, фракції Народного руху, НДП, СДПУ(о) і «зелених» звернулися з пропозицією обирати керівництво Верховної Ради в «пакеті». На терміново скликаній прес-конференції В. Чорновіл, А. Матвієнко, Є. Марчук та В. Кононов заявили, що це їхня «принципова позиція» — обирати Голову парламенту і його заступників «відкрито і чесно». А щоб ніхто не засумнівався в «чесності», лідери запропонували керівникам і представникам усіх фракцій сісти за стіл переговорів і знайти «оптимальне вирішення проблеми обрання керівництва парламенту, яке відповідало б стратегічним інтересам держави». Що обізнані з парламентськими тонкощами журналісти зрозуміли як «оптимальне не-вирішення».

Однак чотири лідери впевнені, що тільки рівною участю лівих, правих і центристських сил можна забезпечити узгоджену роботу парламенту. Ідея приваблива. Хто ж проти узгодженої роботи парламенту? Тим паче, що в авторів є «всі підстави вважати, що вибори спікера можуть бути загрозливими з точки зору нечесності, підкупу і не зовсім порядної боротьби». Нечесність, судячи з подальших пояснень, може вигулькнути з «ситуації випадковості» — з'єднання зусиль соціалістів, комуністів і громадівців. Щоб убезпечити від таких «випадків» «стратегічні інтереси держави» (тьху, тьху), лідери чотирьох фракцій і зійшлися на принциповій позиції: «Жодна партія не має права використовувати крісло спікера як інструмент для посилення партії». Крім того посада глави парламенту не може бути «трампліном для балотування в президенти». Для кого саме трампліном, також натякнули «відверто і чесно»: якщо головою оберуть людину, що представляє опозицію, — це буде крахом для держави. Тому найкраще обрати центриста. На «нетактовні» запитання журналістів про персоналії лідери цих самих центристів відповіли ухильно: «Основна розмова почнеться під час переговорів з іншими фракціями». Якщо до неї не дійде або не вдасться домовитися з іншими фракціями, то чотири «течії центризму» випливуть з «русла» голосування. Принаймні, В. Чорновіл зізнався, що вибори керівництва парламенту можуть не відбутися, якщо домовленості з персонального складу не буде досягнуто. Що і треба було довести тому, хто найбільше занепокоєний своїми «стратегічними інтересами», скромно асоціюючи себе з державою. В цьому контексті «не зовсім порядна боротьба» потребує скорочення — хоча б на одне слово...

Віталій Кононов, очевидно дбаючи про обіцяну незайманість і чистоту зелених лав у парламенті, час від часу підкреслював: поява спільної заяви жодним чином не свідчить про коаліцію його фракції з іншими. На «принципових» позиціях вони зійшлися випадково: просто збіглися погляди на проблему. Можливо і так. Можливо, в гордій самотності зелені й злякалися «ситуації випадковості»? Але припущення про коаліцію не зникає: щоправда, трохи в іншому варіанті, ніж це подають лідери чотирьох «самостійних фракцій». До речі, Євген Марчук делікатно зазначив: на зустрічі з Президентом вони поділилися своїми тривожними думками, і той... схвально поставився до їхньої ініціативи. А хто підозрював, що несхвально?

Конституційного перевороту не буде, запевнили журналістів лідери «некоаліції». Просто їхня ініціатива створює ситуацію, в якій не буде зроблено помилки, де постраждали б «усі ми». Якщо вибори не відбудуться, хто заборонив, щоб парламентом якийсь час керувала тимчасова президія? Справді, хто?

І на закінчення. За афоризмом Анатолія Матвієнка, НДП не будинок побуту, який обслуговує чиїсь амбіції. Ех, Анатолію Сергійовичу, досвідчений ви політик, а згадуєте старі сентименти: хто ж сьогодні за обслуговуванням звертатиметься до будинку побуту? Тим більше, якщо амбіції «хімчистці» не підлягають. Для цього інші об'єкти є...

Людмила КОХАНЕЦЬ.

А в Одесі — референдум?

В Одесі щодень — нове свідчення: закон тут для декого — мов оте дишло, яке можна повернути, куди заманеться... Це ще раз підтвердила перша сесія новообраної міськради.

В Одесі переступали через закони не раз після рішення Верховного суду України, де чітко зазначено: рішення Кіровоградського суду правильне, воно підлягає виконанню. І що ж? І виборчком, і тепер уже перша сесія міськради замість того, аби визначитися з терміном повторних виборів, як вимагалося, вирішила провести 28 червня... міський референдум, щоб опитати одеситів, чи підтверджують вони легітимність виборів міського голови 29 березня. Себто Едуарда Гурвіца. Це вже щось зовсім нове в юридичній практиці, винайдене в Одесі: референдумом — та по судових ухвалах.

Але ж Е. Гурвіц, мусимо нагадати вже вкотре, є, по-перше, народним депутатом України й з огляду лише на це одне не може бути міським головою. По-друге, найвищі судові інстанції підтвердили, що вибори проведено із серйозними порушеннями законодавства, а тому не можуть бути визнані дійсними. Здоровий глузд підказує: вихід один — повторні вибори. А тут — отакий викрутас...

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Парламентська хроніка

Голову парламенту не обрано

Ранкове засідання 22 травня

(Початок на 1-й стор.).

Парламент також врахував окрему сувору думку народного депутата Володимира Моісеєнка, який запропонував до 12 червня 1998 року заслухати на засіданні Верховної Ради звіт голови Податкової адміністрації України про стан особистих прибутків та видатків керівників вугільних підприємств, установ та організацій усіх форм власності та членів їх сімей, в якому передбачити аналіз правдивості та законності декларацій про особисті прибутки цих осіб. Однак цей рішучий настрій депутатів не завадив їм реально дивитися на можливості держави погасити заборгованість з виплати зарплати і соціальних виплат шахтарям. Зокрема, парламент не підтримав пропозицію «Громади» зобов'язати Кабінет міністрів до 28 травня скоротити цю заборгованість на 50 відсотків, а згодом погасити її зовсім, оскільки, як переконує Верховну Раду перший віце-прем'єр-міністр, 3 млрд. гривень за два місяці держава відшукати не зможе.

Одностайність депутатів під час ухвалення постанови була, так би мовити, лише локальною. Скажімо, лідер прогресивних соціалістів Наталя Вітренко зазначила, що важке становище вугільників намагаються використати в своїх цілях певні політичні сили, і тому вона розуміє, що «пожежу» гасити треба (тобто ухвалювати постанову), але кардинально це не усуне проблему, потрібен комплексний підхід до її розв'язання. Приблизно таку саму позицію висловив від імені Народного руху України інший економіст — Володимир Черняк.

Після розгляду ситуації в вугільній промисловості, а також деяких організаційних питань роботи апарату, парламент повернувся до наболілого —обговорення кандидатур на посаду Голови ВР, а також пропозицій депутатів про механізм обрання її керівництва.

Коротке обговорення кандидатур претендентів на посаду Голови Верховної Ради засвідчило, що і представники фракцій, і окремі депутати залишилися на своїх позиціях і до єдиного компромісу у цьому питанні не готові. Перед оголошенням голосування більшість кандидатів на посаду Голови парламенту полегшила завдання усьому парламенту і переважно заради того самого компромісу зняла свої кандидатури. Таким чином, до бюлетеня для таємного голосування було внесено лише 5 прізвищ — Олександра Єльяшкевича, Петра Симоненка, Михайла Павловського, Олександра Ржавського та Миколи Ковача. До голосування вирішили приступити після перерви.

Анатолій БЕНЬ

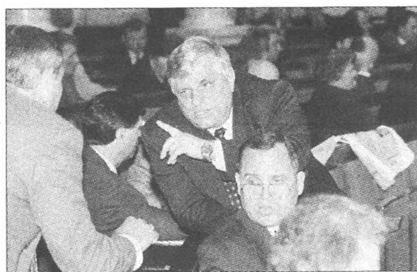
Вечірнє засідання 21 травня

Депутати ухвалили питання порядку денного дня уряду у Верховній Раді — про заходи, що вживаються урядом для наповнення доходної частини Державного бюджету, та хід виконання закону про мінімальні зарплату та пенсію.

Потім претендент на посаду Голови Верховної Ради від НДП Олександр Карпов відповів на запитання депутатів. На жаль, і запитання і відповіді змушували інколи головуючого на пленарному засіданні Петра Симоненка нагадувати парламентаріям про етику. Втім, сторони —і претендента, і опонентів — гаряче підтримували «дотепи».

На тлі такого сарказму, що межує з образою, світлими й незашореними видалися виступи двох інших претендентів на посаду голови парламенту позафракційних самовисуванців — сорокарічного Олександра Ржавського з Донеччини та двадцятидворічного Миколи Ковача із Закарпаття. Вони доводили, що законодавчий орган і держава загалом тільки виграють, якщо на посаду голови парламенту буде обрано позапартійного депутата. На думку Олександра Ржавського, голова парламенту — це арбітр. Микола Ковач переконаний, що той, хто очолить Верховну Раду, не повинен бути опікуном депутатів чи їхнім наставником. Він має чітко дотримуватися Регламенту, він — «блюститель парламентської законності і простий автомат».

Обидва претенденти, відповідаючи на запитання депутатів, висловилися проти того, щоб увесь парламент було неодмінно поділено на фракції. Олександр Ржавський вдався до порівняння: «Уявіть, палає будинок, а пожежні поділені на фракції і з ідейних міркувань не беруть відро з водою, щоб загасити пожежу. Нині палає держава, а ми не гуртуємося, аби зупинити вогонь, а намагаємося роз'єднатися через політичні погляди».

А ще варто відзначити, що ці два промовці, відповідаючи на часом не дуже приємні запитання, не втрапили в умілo розставлені політичні сіті, з гідністю трималися і не образили своїми відповідями опонентів. І це, погодьмося, великий плюс.

Світлана ПИСАРЕНКО.

Думки з приводу

Бути чи не бути парламенту

Обговорення кандидатів на посаду Голови Верховної Ради, внесення пропозицій стосовно механізму голосування на виборах керівництва парламенту має завершитися голосуванням. З якими думками робитимуть це народні депутати?

Сергій ГОЛОВАТИЙ, позапартійний:

— Заява фракцій НДП, Руху, СДПУ(о), Партії зелених з вимогою «пакетного» голосування при обранні керівників Верховної Ради та погрозами блокувати вибори є деструктивною позицією. Вибори треба проводити, і їх не можна бойкотувати.

А якщо того немає, то це не політична позиція фракцій, а виконання чужого замовлення. Ці чотири фракції самі себе вишмагали — висунули кандидатів, а потім відмовляються від голосування.

Ярослава СТЕЦЬКО, Національний фронт:

— Ми проти того, щоб голова парламенту проводив якусь свою партійну політику. Тому ми маємо обрати таку людину, щоб мати певність: вона буде об'єктивною, а не пропагандистом якоїсь партії, тому і підтримую вибори в «пакеті».

Анатолій ЄРМАК, позафракційний:

— Намагання групуватися і «пакетом» протягнути керівництво Верховної Ради є грубим і цинічним порушенням депутатських прав. Такого диктату не було і за тоталітарної системи.

Євген ЖОВТЯК, фракція Народного руху України:

— Заява чотирьох — це прагнення добитися максимально можливого нейтрального результату голосування. Бо якщо буде обрано лівого спікера на посаду голови парламенту — чи це буде Петро Симоненко, чи Олександр Мороз, — то з першого дня розпочнеться президентська виборча кампанія.

Олег БЛОХІН, фракція «Громади»:

— Завжди дотримуюся власної думки. У даному разі готовий підписатися під зверненням нашої фракції.

Заява НДП, Руху, СДПУ(о), Партії зелених є ультиматумом. А ультиматум — це завжди образливо, тим більш, якщо він має явно політичне забарвлення.

Я категорично проти будь-яких торгів під час виборів Голови ВР. І стоятиму на позиції парламентської демократії, Конституції та дотримання норм Регламенту.

Петро ЦИБЕНКО, член фракції «Комуністи України»:

— Наше тверде переконання: пропозиція стосовно «пакетного» голосування — це спроба торпедувати навіть не вибори керівництва Верховної Ради, тут приціл більш далекий і серйозний за можливими наслідками. Може виникнути патова ситуація, якою тут же скористається Президент, оголосивши парламент недієздатним, і видасть указ про розпуск Верховної Ради та призначення нових виборів, скажімо, одночасно з президентськими. Тож за «пакетною» пропозицією на повний зріст постає доленосне: бути чи не бути Верховній Раді.

Іван ЧИЖ, член фракції блоку СПУ та СелПУ «Лівий центр»:

— «Пакетне» голосування — це погано замаскована спроба підіграти тим «доброзичливцям», які хотіли б знайти будь-яку, навіть антиконституційну, підставу для розпуску парламенту взагалі.

Олексій ЮЩИК, фракція «Лівий центр»:

— Для легітимності обрання Голови Верховної Ради потрібно, щоб у виборах взяли участь дві третини фактичної кількості депутатів. Це нині приблизно триста осіб. Щоб внести зміни до Регламенту, питання слід ввести до порядку денного сесії. Сумніваюся, що депутати за це проголосують. Утім, за наявності висновку відповідного комітету, питання можна розглядати і без внесення його до порядку денного сесії. Але комітетів — нема.

Та головне не в цьому, а в неприйнятності проекту змін до Регламенту. Адже пакетне голосування за керівництво парламенту у своїй основі антизаконне і не має правового підгрунтя. І статус народного депутата передбачає його право обирати і бути обраним, а Конституція вимагає, щоб депутат голосував особисто. Це вимога і Регламенту — депутат не може ухилятися від голосування. Тож ультиматум про блокування виборів Голови парламенту — це неприйнятна позиція. Нагадаю, що рішення про неприйнятність ухвалюється однією третиною голосів депутатів. Так, скоріше за все, і буде.

Анатолій КАРАСЬ, Іван ДМИТРЕНКО.

ВИСТУПИ КАНДИДАТІВ НА ПОСАДУ ГОЛОВИ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Виступ народного депутата України Віталія КОНОНОВА

(фракція Партії зелених України)

Шановний головуючий, шановні колеги-депутати, представники засобів масової інформації!

Насамперед дозвольте мені привітати вас від імені фракції зелених у нашому парламенті з перемогою на виборах 1998 року.

Ще зовсім недавно нас з вами обирали, але сьогодні настав час, коли ми вибираємо. Ми стали виборцями і самі мусимо сьогодні, врешті-решт, когось обрати для того, щоб можна було працювати.

Я радий нагоді проголосити сьогодні свою невелику промову і вдячний долі за те, що маю можливість звернутися з цієї трибуни до всього українського народу, який надав нам з вами честь представляти інтереси громадян України у найвищому органі держави. Особливо до тих півтора мільйона українських громадян, які голосували за Партію зелених України, які думають про завтрашній день, думають не тільки про свою країну, а й про весь світ. Низько вклоняюсь їм і щиро дякую.

Ще зовсім недавно ми з вами зустрічалися з виборцями, проголошували полум'яні промови і обіцяли. Обіцяли і обіцяли. І зараз уся країна завмерла біля репродукторів і слухає, чекає, що буде, чи згадає хтось про обіцянки? Адже... так?!

Товарищи коммунисты, правда, обещали? І панове рухівці, правда, обіцяли? І всі інші демократи, правда, обіцяли народу України, що будемо щось робити, щоб він жив краще? Обіцяли, а обіцянки треба виконувати. І от я стою зараз перед вами і думаю, що ж вам пообіцяти, щоб ви мене обрали.

Мабуть, я мушу вам пообіцяти такі умови для вашої роботи, які забезпечили б виконання ваших обіцянок українському народові. А це, признаюсь, дуже важко. Важко насамперед тому, що ми різні. У нас різний досвід, у нас різні характери, у нас різний соціальний статус.

Якщо хочете, то різні майнові категорії, різні ідеологічні підходи. Дехто із нас має великий досвід роботи в парламенті, бо обраний до Верховної Ради не вперше, а навіть утретє, дехто взагалі не розуміється на тонкощах політичного закулісся. А це, на мою думку, не так уже й погано. Головне, щоб ті, хто вже з'їв, образно кажучи, «дебатну собаку», не намагався класти на лопатки своєю красномовністю зал, а подавав конструктивні пропозиції.

Сьогодні у сесійній залі Верховної Ради багато молодих людей, це свідчить про те, що народ України зробив свій вибір на користь майбутнього, адже саме молодим притаманне бажання жити, випереджаючи час, завбачаючи події на декілька років наперед. Тому і якість життя, і можливість щасливо облаштувати його у рідній країні сьогодні найбільше турбує саме молодих. І настав нарешті час здійснювати рішучі зміни у житті нашої країни. Молодь хоче нового. І не з огляду на минуле, а просто з вірою в майбутнє. Це можуть зробити саме молоді. І от я звертаюся до молодих, які є в нашому залі: правда, ви розчарувались трошки в роботі нашого парламенту вже сьогодні? Правда, вже сьогодні 20-те число, а ми з 12-го працюємо і нічого не зробили за ці вісім днів? Згодні зі мною?

Я голова Партії зелених України, один із представників парламентської фракції Партії зелених. Наша партія об'єднує головним чином молодих. Тому і не дивно, що представляють Партію зелених у Верховній Раді молоді люди віком 30—35 років. Можете подивитись, якщо це неправда, плюньте мені в очі. Вони і висунули мене претендентом на посаду Голови Верховної Ради. Нині народ України чекає від нас, депутатів, плідної роботи. Та й ми всі, кожен з нас, бажаємо працювати результативно. Це правда. Всі ми хочемо робити цю роботу. Але побудова ефективної системи роботи колегіального органу — справа відповідальна і нелегка. Тут треба не просто знати настрій залу і вміло маніпулювати емоціями. Цього недостатньо, щоб розробити і ухвалити закони, які зрушили б економічні реформи і якісно поліпшили ситуацію у країні.

Усі хочемо одного і головного: хочемо процвітання Української республіки. Ми хочемо, щоб Україна стала європейською країною, щоб люди мали роботу, змогу відпочивати, вірили у майбутнє — це те, що об'єднує представників усіх партій, кожного безпартійного кандидата. Але всі ми по-своєму бачимо шлях досягнення економічного і соціального процвітання держави.

Це не вада парламентаризму. Це його здорова ознака. Головне, щоб усі ми готові були об'єднати свої зусилля, досягти взаємної злагоди. Наші суперечності і політичні уподобання не повинні стати перешкодою на шляху плідної роботи. Криза, що її переживає наша країна, породжена суб'єктивними чинниками, прорахунками представників усіх гілок влади, нехтуванням об'єктивних законів економічного розвитку і стратегічної перспективи в ім'я скороминущих потреб, переважанням корпоративних інтересів над загальнонаціональними. Вона набула системного характеру, торкнулась усіх державних структур і різних площин суспільного життя, поставила під загрозу суверенітет країни.

Проте, попри всю серйозність сучасного становища, ні в якому разі не можна спокушатися уявною можливістю подолання труднощів авторитарним шляхом. Сильною рукою, котра буцімто наведе порядок.

Як представник Партії зелених я глибоко переконаний: чилійський досвід не може придатися Україні. В умовах перехідного періоду глибокого політичного реформування, реструктуризації економіки та формування підвалин нового суспільства подолання кризи можливе лише на засадах загальнонаціонального консенсусу. Не утиски, а гармонізація інтересів різних верств забезпечить майбутнє нашого суспільства. Держава мусить обслуговувати інтереси громадян, а не навпаки.

Марні і сподівання на чарівну силу всіляких інтеграційних ініціатив наднаціональних структур. Порятунок країни є насамперед справою тих, хто керує нею від імені народу.

До фатальних наслідків призведе і прагнення стимулювати господарську систему безвідповідальним визискуванням природних ресурсів, ігноруючи норми екологічної безпеки та сучасні масштаби ураження довкілля.

Глобалізація екологічних проблем спонукає нині до обов'язкового врахування природоохоронних чинників в усіх сферах людської діяльності, до усвідомлення відповідальності перед людством.

Екологічно збалансована ринкова економіка, державний суверенітет, відкрите солідарне суспільство, тобто те, що ми називаємо суспільством збалансованого розвитку, — це три кити, на які має спертись Україна.

Кожен з нас, хто сидить сьогодні в залі, — самодостатня і переконана у своїх поглядах особистість. Гадаю, це чудова риса політика, гадаю також, що для парламентаріїв, а особливо українських і особливо на нинішньому етапі розвитку демократії у нашій країні, конче потрібно зважати на думку колег. Звісно, не оглядатися, не смикатися перед авторитетами та сильними, не йти на поступки чи примирення, а саме зважати на раціональну думку і позицію інших, враховувати їхній професіоналізм.

Українське суспільство втомилося від політичних дебатів, скінчилася пора політичної демагогії, настав час професійного парламентаризму.

Правильно мені нині підказували тут: нам треба міняти регламент роботи. Справді, треба міняти, бо ми з вами сьогодні працюємо у структурованому парламенті, у нас є 8 фракцій, і нам немає потреби вислуховувати десятки промовців. Кожна фракція може прийняти рішення.

І під умовами роботи, яку ми повинні з вами сьогодні тут обговорити, я розумію не тільки необхідну кожному з нас оргтехніку чи кабінет — це елементарні речі, це статус депутата, який треба піднімати, і без цього ми просто не зможемо виконувати свою роботу.

Я розмовляв з багатьма депутатами колишніх скликань, які тут уже давно працюють. І у них у всіх одна думка, що в сесійному залі ми повинні тільки голосувати, ми повинні приймати рішення. Але обговорення законопроектів, підготовка повинні відбуватися в комітетах. Ми дуже просто зможемо вирішувати ці проблеми.

Якщо ми вирішили (як зараз на робочій групі), то ми і голосуємо всім залом. У нас 300 голосів партійних є. Тобто ми можемо приймати закони, які сьогодні не суперечать нашим ідеологіям.

Стосовно самого голови. Хто це повинен бути? На мою думку, вірніше це не моя думка, це ноу-хау Ірини Погорелової, яка одного разу сказала, що спікер — це людина, яка може всидіти на місці протягом усіх сесійних годин.

Я думаю, це так. Але разом з тим кожна людина, яка потрапляє в крісло Голови Верховної Ради, — це патріот Верховної Ради. Точно так, як людина, яка потрапляє в президентське крісло, — це патріот своєї держави. Але нам треба, щоб патріотом своєї держави був громадянин цієї держави, щоб він був і хотів бути патріотом цієї держави. Оце наше з вами завдання. Бо сьогодні ситуація не така, як нам хотілося б. Ми мало думаємо про людей простих, ми відгородилися від них значками, ми вже інші. А вони там, вони чекають, що ми для них зробимо. І сьогодні законотворча база саме не захищає просту людину. Проста людина за кордоном не захищається так, як могла б захищатися своєю державою.

І проблеми, які виникають з нашими нелегальними трудягами у сусідніх державах, це теж наші проблеми.

Це ми з вами повинні зробити все необхідне, щоб людина вважала себе громадянином держави, любила цю державу і була патріотом цієї держави.

Ми тепер структуровані, нам набагато простіше вирішувати всі проблеми, які можуть виникати. Повага і інтелігентність для парламентаріїв мають стати головними критеріями стосунків як один з одним, так і поміж парламентськими фракціями. Я закликаю вас до такого... я сказав би, до любові один до одного, бо ми робимо все-таки одну роботу, хоч по-різному: інструменти різні і механізми різні... Ми — що Президія, що рядові депутати — повинні один до одного ставиться з повагою. Годі вже ідеологічних і непоміркованих війн, годі емоційних і непередбачуваних випадів, які призводять до чвар і політиканства. Наша Верховна Рада тільки-но починає свою роботу, ми повинні мати сильний старт — для цього є всі передумови, і наше бажання працювати, і наробки в законодавстві попередніх депутатів, є досвід, накопичений роботою парламентів інших країн. Ми повинні працювати так, щоб урахувати всі позитивні чинники парламентської діяльності; ми повинні бути справжніми політиками і не боятися публічності — не треба винаходити нового парламентського велосипеда (крім тих, звичайно, на яких прибули зелені на перше засідання парламенту! Ці велосипеди саме були б корисним прикладом того, як на ділі, а не на словах дбати про чистоту довкілля).

Попередніми скликаннями Верховної Ради вже розроблено ефективні політичні технології — нашому парламентові треба цим скористатися і забезпечити своєчасне ухвалення життєво важливих для країни документів. Ми повинні не гальмувати, а підштовхнути позитивні зміни, на які чекає суспільство.

Знаєте, нашому суспільству вже поставлено діагноз небезпечної хвороби — втоми від очікувань змін на краще! Із таким діагнозом суспільство придатне на непрогнозованість і некерованість. На цій стадії хвороби нам уже не досить того, що було, як кажуть, лихо, аби тихо, ні, Україна вже не витримає нового чотирирічного періоду уповільненого падіння в економічну прірву, вона просто впаде в цю прірву, до якої завзято штовхають непоміркованi і запеклі антагоністи. Якщо ми любимо свою країну, якщо бажаємо добра своєму народові, якщо хочемо досягти процвітання, настав час для консолідованих, сміливих, урівноважених і конкретних дій.

Нас 430 депутатів — це величезне розмаїття не лише політичних думок, це мозаїка людських стосунків, і все це сконцентровано в одному залі. Гадаю, від того, яким буде політичний і комунікативний клімат під цим дахом, залежить успіх нашої роботи. Керівні органи Ради бачаться мені індикатором нашої готовності до співпраці і порозуміння.

Я не закликаю до того, щоб усі ми стали до блиску чинними та шляхетними, практичний політик не може бути схоластом, але для діла іноді необхідно бути політиком самим з собою, треба вміти переконувати самого себе, треба вміти слухати. Найбільше такі якості повинні бути притаманні керівництву такого колегіального органу, яким є Верховна Рада. Нині Верховній Раді потрібен не гравець в одні ворота, не вмілий маніпулятор, не дипломат з чужими думками, потрібна людина, яка здатна буде відмежуватися від суто власних партійних чи ідеологічних уподобань і бути людиною справді державною з державним мисленням і вмінням бачити далеко вперед, але не так, щоб нічого не помічати і не бачити навкруг.

Я гадаю, що саме від Президії, від Голови Верховної Ради та його заступників, від людей, яких ми незабаром оберемо на ці посади, а я, до речі, вчора спілкувався з журналістами, спеціально пішов на балкон і зробив таке експресопитування. І всі вони 19 з 20 називають прізвище вже, вони знають, кого ми виберемо. Тільки ми з вами не знаємо і дебатуємо.

Я не називаю прізвище, щоб не підігравати нікому в цьому залі. Я вважаю, що від нас залежить не просто результативність роботи Верховної Ради України, а й доля країни, доля кожного виборця, доля його дітей, доля його внуків. В Україні потрібно відродити честь, любов до землі. Той, хто працює, має бути господарем. Для цього потрібні прогресивні, працюючі закони. Нас чекає інтенсивна праця.

Наближається третє тисячоліття, нова ера в історії людства. Ми не повинні тупцювати на місті, бо наші повноваження закінчуються в 2002 році.

Дякую за увагу.

Виступ народного депутата України Петра СИМОНЕНКА *(фракція Компартії України)*

Шановні колеги!

Дорогі співвітчизники!

Передовсім від Комуністичної партії та від себе особисто висловлюю щиру подяку всім тим мільйонам виборців, які віддали нам свої голоси. Водночас також засвідчую розуміння величезної відповідальності, яка у нинішній рубіжний час нашої історії на зламі двох віків покладається на кожного з депутатів, Верховну Раду в цілому та її керівників.

Люди, які прийшли 29 березня до виборчих дільниць, зробили, підкреслюю, важливий свідомий вибір.

Багатомільйонна армія виборців, що голосувала за комуністів та представників інших лівих сил, висловила рішучий протест політиці зубожіння, жебрацтва, злиднів, людського горя, політиці привласнення величезного духовного та матеріального спадку, нажитого тяжкою працею і кров'ю мільйонів чесних трударів - наших дідів і батьків.

Глибоко впевнений, що нинішній вибір народу України — це не випадковий політичний епізод, а цілком закономірна частина світового історичного процесу, який відзначають навіть запеклі антикомуністи: планета «червоніє».

Всі політичні сили визнають, що після виборів у країні склалася якісно нова соціально-політична ситуація, основні риси якої полягають у такому:

— по-перше, безперечним фактом є зростання впливу в суспільстві лівих партій і, в першу чергу, —Комуністичної партії України. Попри всі намагання влади переінакшити результати виборів на свою користь, попри їх фальсифікацію і шалений тиск на виборців, перевага комуністів безсумнівна. Щоправда, реальна розстановка політичних сил під час виборів не знайшла адекватного відображення у стінах парламенту;

— по-друге, люди ще раз стали свідками цинічних намагань криміналізованих політиків відібрати у суспільства конституційне право на народовладдя. Фактично, нинішня «влада без сили» намагається створити для народу і його обранців пастку під назвою «сила без влади»;

— по-третє, Україну знову штовхають у знайоме політичне болото. Воно створене штучно. Всі кишенькові політики волають про необхідність структуризації і консолідації суспільства. Але таємно і явно вони роблять усе, щоб не допустити порозуміння.

Причина проста. Вона полягає в тому, що значна частина народу вибрала для об'єднання саме нашу платформу, а це - політична смерть для кримінальних кланів, котрі зараз визначають характер влади в Україні.

Повторюю: мова йде про об'єктивний історичний процес. Сутність нашого розуміння влади полягає в тому, що ми розглядаємо її не як інструмент кланового збагачення, а, передусім, як серйозну історичну відповідальність перед майбутніми поколіннями. Суспільство нині з вини правлячої верхівки розірване по-живому, людей розокремлюють соціальні, політичні, класові, релігійні, духовні та інші чинники. За нашим переконанням, платформою для реальної консолідації різноманітних політичних сил повинна стати саме їх відповідальність за долю країни й народу.

Бо наші житейські біди й соціальні негаразди йдуть від зради принципів, відступу від кодексів людської моралі та гуманізму, добра та справедливості. Наші виборці розраховують на щирість і відверту правду, на реалізм і рішучість своїх обранців.

І тут хотів би запевнити всіх, хто нас справді хоче почути: прихід до влади комуністів ніколи і ні за яких обставин не буде супроводжуватися ухиленням від відповідальності — тієї вражаючої ганьби нинішніх чиновників, безкарності влади, яку ми спостерігаємо зараз на кожному кроці.

Одним із найпереконливіших доказів того, що комуністи йдуть до влади не по посади і привілеї, а виключно для нелегкої праці з виконання волі і сподівань народу, є нинішній стан економіки. Адже «дореформувалися» ми, що далі нікуди! Назолисте слово «реформи» замінило здоровий глузд, а пустопорожні балачки навколо реформ — реальні справи.

Виголошуються десятки програм, змінюються партіями міністри, губернатори та іже з ними, метушаться сотні тисяч чиновників, проте ситуація стабільно погіршується.

Більшістю політиків різних спрямувань сучасне внутрішнє та й міжнародне становище України характеризується як кризове, як загрозливе.

Не втомлюватиму вас статистичними даними, бо реалії життя промовистіші будь-яких фактів. Але дві-три цифри все-таки назву. За даними фахівців НАН України, у 1991-1997 роках в результаті спаду виробництва втрачено 320 млрд. доларів. До того призвели так звані реформи, наочно свідчить такий факт: сільське господарство дає 40-42 відсотки внутрішнього валового продукту, а на його розвиток у бюджеті виділяється лише 1 відсоток від ВВП. Фактично ж до села надходить тільки 0,5—0,7 відсотка.

Черговий економічний обвал незалежні експерти прогнозують на осінь цього року. Взаємно накладуться кілька важливих факторів.

Незасіяні поля і не зібраний у майбутньому урожай відберуть останній гіркий шматок хліба.

Конаюча промисловість буде остаточно добита новим сплеском енергетичного голоду, на вулицю будуть викинуті нові мільйони робочого люду.

Повна втрата довіри до України за кордоном остаточно заблокує нинішній жалюгідний приплив інвестицій та кредитів. Гроші будуть давати тільки під політичну проституцію на користь НАТО, продаж землі іноземцям тощо. Борги у заробітній платі і пенсіях не зменшуватимуться, а ще більше нарощуватимуться.

Все це потягне за собою неминучий обвал гривні.

У цій ситуації Верховна Рада, кого б не обрали її головою, не може підтримувати далі курс, яким уряд веде Україну до катастрофи. Не може стояти й осторонь.

Якщо ми розуміємо свою відповідальність, є лише один вихід: не просто домогтися прийняття негайних, надзвичайних для виходу з кризи заходів, а й затвердити новий курс розвитку України. За Конституцією обов'язком Верховної Ради є визначення основних напрямків розвитку країни. Саме це ми і пропонуємо: чітко визначити терміни, послідовність включення в реформи галузей промисловості, аграрного комплексу виходячи з головної мети - підвищення рівня життя, добробуту населення, забезпечення економічної та політичної незалежності держави.

Саме така програма, щодо виходу держави з кризи, була нами запропонована ще у 1993 році, розглядалася на сесії Верховної Ради у жовтні 1997 року і доопрацьована як передвиборна платформа нинішнього року.

Де ж зараз основні «больові точки» України? Назву лише найважливіші.

По-перше, це небачений РОЗКОЛ СУСПІЛЬСТВА за ознаками майнового розшарування населення. Кожна країна має точні показники соціального напруження і знає їх критичну межу, за якою настає колапс держави. Скрізь і завжди державна влада уважно слідкує, щоб показники соціальної нерівності не погіршувалися, щоб багаті не багатіли за рахунок розкрадання загальнодержавного надбання та злиднів народу. У нас же за програмами Кравчука-Кучми ці показники значно перевищили межу соціального вибуху.

По-друге, небачений ГЕНОЦИД ВЛАСНОГО НАРОДУ. Страшно, що «демократи», улюлюкаючи про «гулаги і голодомори», вже винищили два мільйони співгромадян. А ще страшніше те, що фізичне винищення народу ЛАВИННО ЗРОСТАЄ.

По-третє, варварське ЗНИЩЕННЯ ВИРОБНИЦТВА, і в першу чергу — вугільної промисловості, машинобудування, продовольчих галузей. Під нестихаючі гасла про захист вітчизняного виробника його майже знищили. 95 відсотків усіх товарів, які зараз продаються в Україні, завезені з-за кордону.

По-четверте, КРИМІНАЛІЗАЦІЯ ВЛАДИ, РУЙНУВАННЯ ЦІЛІСНОСТІ ДЕРЖАВИ І ЄДНОСТІ НАРОДУ.

Кордони «по Збручу», «по Дніпру», «по Сивашу» розшматували Україну на релігійні, політичні, національні клаптики. І ми вважаємо, що всі ці процеси починаються і поглиблюються зі стольного града Києва.

Нарешті — це страшна ДУХОВНА РУЇНА, втрата позицій, а швидше — винищення ще донедавна знаних у світі УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ, КУЛЬТУРИ І ОСВІТИ.

Викласти з цієї трибуни економічну антикризову програму Компартії за декілька хвилин, звичайно, неможливо. Але основні її положення варто позначити.

Передусім хочу відповісти тим, хто бачить у нашому економічному підході повернення до так званої тоталітарної директивно-планової економіки. Такий погляд - це свідоме чи несвідоме перекручення фактів. В антикризовій, ще раз підкреслюю — антикризовій, програмі комуністів, спрямованій на стабілізацію всіх сфер життя, є і двохсекторна економіка, і приватизація, і підтримка чесного бізнесу, і рівність форм господарювання на землі, і ще немало заходів для розвитку ринкового сектора економіки держави.

Але ми наполягаємо на тому, що всі форми економіки можуть розвиватися тільки в нормальних, а не в соціально-вибухових умовах.

Виходячи з цього, комуністи - за посилення дії державних важелів планування та регулювання економіки під жорстким парламентським контролем.

Ми, комуністи, стверджуємо, що причина трагедії трудящих України — в антинародному спрямуванні реформ.

Треба не поглиблювати і прискорювати саме цей курс реформ, а докорінно змінити його соціально-політичну суть і напрямок!

Тим більше, що в інтересах світової олігархії та вітчизняних шахраїв під облудними гаслами про реформи йде брутальне розкрадання і руйнація всього, що ми мали ще десять років тому.

Сьогодні практично всі, хто не тільки думає, а й дбає про майбутнє нашого народу, одностайні в оцінці нинішнього стану — попереду прірва. І якщо комуністи пропонують відступити від краю цієї прірви, то це, безумовно, означає не повернення в минуле (що нам постійно закидають опоненти), а вияв здорового глузду в ім'я загальнонаціональних інтересів України.

До цього додам, щоб бути однозначно сприйнятим, що під загальнонаціональними інтересами комуністи розуміють не інтереси якоїсь окремої нації з тих майже ста, що проживають в Україні, і не інтереси тої чи іншої верстви населення, а сучасні й майбутні інтереси всього суспільства і, передовсім, інтереси його трудящої більшості, інтереси тих, хто виробляє, будує, годує, народжує й виховує дітей, вчить і вчиться, рухає науку, культуру, мистецтво, охороняє наш спокій і державні кордони.

Чітко усвідомлюючи нинішні реалії, виходячи з наукового аналізу, ми пропонуємо суспільству здійснити зараз кроки перехідного, відбудовчого періоду.

Звертаючись до мудрості і досвіду нашого народу, комуністи пропонують альтернативу політиці колонізації, розвалу і злиднів у вигляді свого роду нового, сучасного бачення ленінського НЕПу, який свого часу вже врятував нашу країну.

В цьому плані Верховній Раді необхідно законодавчо:

- забезпечити державну підтримку і розвиток всіх форм власності при перевазі суспільної власності на основні засоби виробництва;
- припинити приватизацію загальнонародної власності і провести інвентаризацію вже приватизованих об'єктів з метою повернення державі тих з них, що мають вирішальне, життєво важливе для всієї країни значення;
- визнати неприпустимим перетворення товарної землі на об'єкт купівлі-продажу;
- надати повну свободу господарюванню на землі і припинити розвал колективних сільгосппідприємств, передати землю в довічне користування тим, хто на ній живе і працює, надавати їм інвестиції, кредити, дотації, встановити пільгове оподаткування, паритет цін між продукцією сільського господарства і промисловості;
- зупинити руйнування науково-технічного потенціалу;
- змінити податкову систему;
- для державного сектора економіки запровадити директивне планування, для недержавного - індикативне;
- припинити доларизацію економіки;
- реформувати фінансово-кредитну та банківську системи;
- забезпечити повернення вкраденої у народу і вивезеної з країни валюти і т. п.

Перш за все ми повинні подбати про відновлення соціальної справедливості, створення цілісної системи соціального захисту, яка б пронизувала всю вертикаль від Верховної Ради до сільської і гарантувала погашення заборгованості та забезпечення регулярної виплати заробітної плати, пенсій, допомог, стипендій, постачання військовослужбовцям і працівникам правоохоронних органів; встановлення кримінальної відповідальності посадових осіб, винних у затримці цих виплат.

Першочерговим також має стати перегляд пенсійного законодавства та усунення зрівнялівки в цій справі, забезпечення справедливої оплати праці на державних і приватних підприємствах; всебічна підтримка й допомога старшому поколінню радянського народу - нашим славним ветеранам.

Не менш термінові законопроекти про надійний захист інтересів селянства і, ширше, - порятунок українського села, зниження податкового пресу; перекриття каналів для перекачування капіталів за кордон - відновлення державної монополії у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Невідкладного розв'язання вимагають і питання припинення підвищення квартплати, тарифів на електроенергію, житлово-комунальні, транспортні, поштові послуги; забезпечення для всіх громадян доступного і безплатного медичного обслуговування та освіти, в тому числі у вищих навчальних закладах; надання статусу державної (чи офіційної) російській мові тощо.

Пильної уваги потребує процес законодавчого забезпечення пріоритетних напрямів регіональної політики, в тому числі визначення переліку галузей та територій, які повинні отримати державну підтримку. Мають бути відновлені та інтенсивно розвиватись збудовані в радянські часи вугільні шахти Донбасу, військово-промисловий комплекс Дніпропетровська і Києва, металургія Кривбасу, машинобудування Харкова, енергетика Запоріжжя, кораблебудування Миколаєва і Херсона, електронна промисловість Львова, нафтопереробка Полтавщини, хімічна індустрія Сумщини та Луганщини, текстильна промисловість Рівного, Житомира і Чернігова, промислове рибальство Севастополя і Керчі, морський флот Одеси, деревообробка Івано-Франківщини, Закарпаття і Волині, індустрія відпочинку Криму.

Комуністи виступають за те, щоб Верховна Рада законодавчо закріпила і практично забезпечила оздоровлення духовного життя країни.

А саме:

- припинити перетворення культури, мистецтва, спорту на сферу тіньового бізнесу;
- першорядне значення приділити розвитку і державній підтримці шкіл, вузів і технікумів, закладів культури і мистецтва, академічної, вузівської та галузевої науки;
- відновити на законодавчому рівні контроль над засобами масової інформації, в першу чергу над телебаченням і радіо, зупинити шквал печерного антикомунізму, пропаганду націоналізму, шовінізму;
- неухильно дотримуватись принципу свободи світогляду і віровизнання на основі відокремлення церкви від держави і школи від церкви.

Комуністи з розумінням ставляться до руху за об'єднання православних конфесій в єдину православну канонічну церкву, виступають за створення віруючим нормальних умов для задоволення і відправлення їхніх релігійних потреб. Але ми проти політизації релігії й культивування різного роду псевдоцерков, засилля в ефірі закордонних проповідників, що вважають нашу країну духовною пустелею.

Наша мета - добитися відновлення системи соціальних гарантій, за які боролися і які вибороли наші діди та батьки, створення умов для справжнього народовладдя, реальної участі кожного в управлінні справами

держави і суспільства, надійної безпеки громадян.

Доречно зазначити, що сьогодні у стадії інтенсивного напрацювання з цих та інших проблем у фракції Комуністичної партії України перебуває 35 законопроектів.

Шановні колеги!

Для подолання трагічних наслідків згубного курсу Україні потрібно запобігти не лише соціально-економічній катастрофі. Треба докласти зусиль і для порятунку самої держави, фактично вже перетвореної на напівколонію, протекторат Заходу.

Міжнародна діяльність влади виявилась такою ж руїнівною і бездарною, як і її внутрішня політика. Зовнішньополітична «доктрина» України, основана на примарних постулатах «стратегічного партнерства» зі США і форсованої інтеграції в європейські та північноатлантичні структури, як показує аналіз, зазнала нищівного краху.

Це партнерство обернулося затягуванням боргового зашморгу МВФ на шиї «молодшого партнера», брутальним втручанням міжнародних фінансових інститутів у внутрішні справи України.

З підписанням Хартії про особливе партнерство з НАТО нашій країні відводиться нікчемна, ганебна, по суті —зрадницька роль «буферної зони» між Росією та державами - членами Північноатлантичного альянсу.

—Ми будемо наполегливо боротися проти експансії НАТО на схід та втягування в нього України.

Ми - за створення без'ядерної зони у Центральній і Східній Європі, за ліквідацію Північноатлантичного пакту як релікту «холодної війни».

Ми за підвищення ролі ООН та ОБСЄ у забезпеченні миру і міжнародної безпеки.

Усвідомлюючи свою відповідальність за мирне майбутнє нашого народу, парламентарії мають добитися докорінного повороту в зовнішній політиці, спрямувати її в русло розвитку добросусідських відносин на Заході і Сході, Півночі і Півдні.

Головний напрямок тут — відбудова невиправдано зруйнованих взаємовигідних господарських, наукових та інших зв'язків з Росією, Білоруссю й усіма братніми республіками. Реалізувати це варто через зміцнення СНД на основі багатосторонніх та двосторонніх відносин.

Як не гірко, але істина полягає в тому, що різні вектори зовнішніх сил сприймають нас виключно як найвигідніший ринок збуту для своїх товарів і безмірну комору дешевих ресурсів, у тому числі інтелектуальних. І майже кожен з них жодної секунди не вагатиметься в питаннях застосування економічних, політичних чи навіть воєнних санкцій проти нашого етносу, нашої держави при захисті власних інтересів.

Істиною залишається й те, що в нас немає надії на допомогу зі сторони. Не гаючи часу, сконцентрувавши всі свої сили, уже сьогодні потрібно розпочати рух у бік формування власної політики і своїх геополітичних цілей, до відродження власного виробництва та піднесення реальної купівельної спроможності власного ринку. Маємо навчитися поважати перш за все свій народ, себе особисто.

І ще одна суттєва пересторога. Незалежно від того, хто буде Головою Верховної Ради, він має діяти виважено і, якщо хочете, бути дуже обережним.

Розробляючи і приймаючи той чи інший закон і контролюючи його виконання, і Голова, і всі ми, народні депутати, повинні керуватися інтересами безпеки держави. При цьому слід виходити з тієї незаперечної істини, що всі найважливіші складові її: політична, економічна, фінансова, технологічна, продовольча, екологічна, оборонна, — містяться на значно нижчій позначці, ніж це було за радянських, соціалістичних часів.

На жаль, відсутність системи ефективної влади, підтримки її з боку народу створила реальну загрозу стабільності розвитку суспільних і соціально-економічних відносин.

Виваженість, поміркованість і державна мудрість для всіх нас, народних депутатів, обумовлена ще й тим, що Україна втратила свого роду національні ознаки законів, влади та функціонування суспільства.

Дозвольте, шановні колеги, висловити декілька міркувань щодо безпосередньої організації роботи парламенту.

Які основні вади, фактичні й уявні недоліки в роботі Верховної Ради вбачають сьогодні її критики? Це насамперед:

— надмірна політизація;

— зволікання з розробкою законопроектів з кардинальних економічних та соціальних проблем;

— намагання перебрати не властиві законодавчому органові владні функції.

Давайте не будемо заплющувати очі на те, що не склад парламенту визначає сьогодні температуру політичних пристрастей у Верховній Раді. Вона визначається життям, яке вирує за стінами парламенту і яке свідчить про розруху в економіці, про розтління культури і мистецтва, про духовний занепад суспільства.

Не реагувати на це народні обранці просто не мають права. І до тих пір, доки на краще не зміниться саме життя, доки люди не відчують, що суспільство стало на шлях поступового виходу з кризи, іншої ситуації у Верховній Раді ми, як видно, на жаль, і не доб'ємося, яким би не був наш вибір щодо Голови Верховної Ради.

Що стосується основних напрямків законодавчої роботи Верховної Ради, то ми - наша фракція, наша партія —бачимо її перш за все в тому, щоб забезпечити законодавчу основу для соціального спрямування реформ.

Будьмо відверті. Реформи в Україні не йдуть не тому, що їм заважає «поганий» склад Верховної Ради, а тому, перш за все, що вони спрямовані проти народу, що за них беруться недолугі урядовці, некваліфіковані спеціалісти, які послуговуються консультаціями заокеанських спеців, а тим часом в Україні справно орудують кримінальні ділки.

І, врешті-решт, як свідчить майже вся світова преса, ми маємо в Україні не економічні реформи, а кримінальне — підкреслюю, гостро-кримінальне — пограбування, демонтаж того економічного потенціалу, який дістався нам у спадок від Української Радянської Соціалістичної Республіки.

Говорячи про соціальну спрямованість реформ, ми перш за все маємо на увазі, що реформи повинні проходити не за рахунок трудівників або ж найменш соціально захищених прошарків населення, а на їх користь, на зміщення їхнього соціального статусу.

На жаль, ми поки що не маємо узгодженого з виконавчою владою уявлення про черговість розробки законів.

Досі відсутній механізм створення законопроектів, який чітко визначав би:

- суб'єктів, відповідальних за розробку пропозицій щодо законодавчого забезпечення, підготовку законопроектів з найважливіших питань суспільного розвитку;

- необхідність незалежної попередньої висококваліфікованої наукової експертизи проектів як обов'язкової умови їх прийняття до розгляду Верховною Радою.

В основу законотворчої діяльності необхідно закласти такі головні критерії розвитку суспільства, як гідний добробут та ріст чисельності населення, тривалість життя, підвищення культурного, освітнього, фахового рівня народу тощо.

Усе це має сприяти поверненню до життя суспільних цінностей та і довіри народу до головної гілки влади, законодавчої — Верховної Ради України.

Нам слід якомога швидше перейти від відступу перед усім закордонним до рішучого наступу з захисту життєво важливих інтересів держави, знедоленого народу.

В умовах всеохоплюючої кризи Верховна Рада має примусити виконавчу владу відстоювати національні інтереси і забезпечити людей роботою та своєчасною виплатою заробітку і пенсій, відновити державне планування і народний контроль.

На моє тверде переконання, ніякого руху вперед ми не забезпечимо без суворої дисципліни і самодисципліни кожного народного депутата, його самовідданості в роботі над законопроектами.

Потрібно суттєво піднести роль комітетів. Посилити вимогливість до працівників апарату. Встановити жорсткий контроль за дотриманням кожним і всіма законів. Щоб демократію ви сприймали як диктатуру Закону!

І ще одне. Побудова ефективної системи управління суспільством без використання історичного досвіду та здобутків попередніх поколінь нашого народу неможлива. Процес руйнації основ і атрибутів суспільного розвитку, які ще донедавна гарантували переважній більшості народу пристойний соціальний захист та впевненість у завтрашньому дні, — це злочин перед нинішнім та прийдешніми поколіннями.

Верховна Рада - це сумарний підсумок народного волевиявлення. Попри всі порушення, відхилення, недосконалості виборчого процесу, попри всі суб'єктивні оцінки та емоції, тут, у цьому залі, представлені всі основні політичні течії, інтереси всіх верств українського народу.

Народ послав нас сюди не влаштовувати театр хутірських амбіцій, марнослав'я та дріб'язкового політичного гетьманства, не лобіювати вузькі кланові інтереси, не бути байдужими спостерігачами соціально-економічного розпаду нашої держави. Народ нам чітко продиктував свою волю: боротися за гідні умови життя людей.

Нам конче треба покінчити з легковажним трактуванням надзвичайно складних сучасних проблем, з неприпустимою примітивізацією явищ суспільно-економічного буття народу.

Час уже підняти на значно вищий рівень нашу політичну культуру, заручниками якої ми все ще залишаємося. Як «лівий» опонент - то це обов'язково ворог. Ми вимагаємо надійного забезпечення соціальних гарантій і прав населення — нас називають ворогами реформ. Ми пропонуємо зберігати традиційну дружбу з російським народом, яка існувала всупереч самодержавному антиукраїнству протягом століть, -маємо за це ярлик антидержавників.

Шановні народні депутати!

Побудова справедливого й економічно ефективного суспільного ладу в зануреній у глибоку кризу країні -важка робота не на день і не на рік.

У комуністів немає і не може бути іншого вибору, як до останку служити своєму народові, нашій Вітчизні, життєвим потребам і корінним інтересам його трудящої більшості.

Саме для того фракція Комуністичної партії України і пропонує свою кандидатуру на посаду Голови Верховної Ради України.

Дякую за увагу.

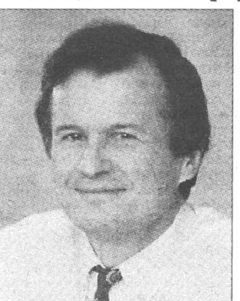
Виступ народного депутата України Юрія КОСТЕНКА *(фракція НРУ)*

Шановні народні депутати!

Проблема, яку має вирішити Верховна Рада у зв'язку з обранням свого голови, матиме вирішальний вплив на стан нашої держави у найближчій перспективі. Адже Україна сьогодні не просто стоїть на історичному перевалі, як відзначив у своєму щорічному посланні Президент Леонід Кучма, а в силу різних обставин опинилася на межі фінансової прірви та повторення економічного спаду, які ми вже пережили в 1992—1993 роках. Саме тому мову здебільшого потрібно вести не лише про особистість претендента на посаду спікера, а передусім про той політичний курс, який проводитиме ця найвища посадова особа парламенту. Адже робота Верховної Ради багато в чому зумовлюється позицією його голови. Згадаймо перші роки незалежної України. Тоді саме Верховна Рада стала тим потужним двигуном, що розкручував увесь механізм державотворення. З іншого боку, відповідальність за той страшний фінансовий та економічний стан, у якому опинилася Україна сьогодні, лягає не лише на уряд, як хоче переконати народ ліва опозиція, а й попередній парламент. Ось лише декілька прикладів. Згідно з розрахунками, дефіцит зведеного бюджету в 1998 році може становити від 2,6 млрд. до 2,9 млрд. гривень. Загальний дефіцит, з урахуванням доходів і видатків Пенсійного фонду, може досягти 10,5 млрд. гривень. Виплати з обслуговування внутрішнього і зовнішнього боргу становлять близько 13 млрд. гривень. Таким чином, сума додаткових коштів, необхідних у 1998 році для ліквідації різниці між надходженням та видатками бюджету, становитиме до 10,9 млрд. гривень. Причому цей показник може бути нижчим або вищим, залежно від стану бюджетної заборгованості. І якщо певну частину заборгованості буде погашено, то розрив між доходами і видатками стане ще більшим.

Таку катастрофічну ситуацію у фінансовій сфері значною мірою зумовлює напрацьоване законодавство. Попередня Верховна Рада надто довго і наполегливо приймала закони, виконання яких лише збільшувало витрати державного бюджету, і практично нічого не було зроблено для збільшення державних прибутків.

Ще один показовий приклад. Рівень споживання в Україні у 1994 році становив 19% ВВП, а вже в 1997 році аж 26% ВВП. Тобто економічна криза поглиблюється, а державні витрати замість скорочення стрімко зростають. Виникає запитання: чому в нас відбувається не так, як у всіх інших країнах світу, що в умовах економічної кризи в першу чергу істотно скорочують державні витрати, а заощаджені кошти направляють на соціальні виплати (пенсіонерам, непрацездатним та ін.)? І знову ж таки причиною такого безладдя є наше законодавство. 62 закони України закріплюють становище, коли на виробництві працюють, тобто наповнюють бюджет, лише 15 млн. громадян, а на утриманні бюджету перебуває майже 20 млн. громадян. Саме тому з кожних 100 одиниць сукупного державного прибутку 90 йде на виконання законів і лише 10 одиниць — на відтворення виробництва. Ось тут головні корені наших негараздів. За браком часу не вдаватимуся до детального аналізу того, хто і якою мірою є відповідальним за цей стан українського законодавства, що руйнує економіку та призводить до подальшого зубожіння народу. Як людина, що має 8-річний досвід парламентарія та майже 6-річний досвід роботи в уряді, скажу лише одне. Від того, якими будуть дії Верховної Ради в найближчі навіть не роки, а місяці, залежатиме доля народу України. Або ж Парламент разом з урядом об'єднають зусилля і нарешті підуть шляхом реальних реформ, а не їх імітування, та виведуть країну з кризи, або ж політичне протистояння законодавчої і виконавчої влади вщент зруйнує економіку держави та кине у вир соціальних потрясінь усіх, без винятку, громадян України. Третього тут не дано, бо остаточно втрачено час. Переконаний, що надзвичайне становище сьогодні вимагає від Голови Верховної Ради вже не просто політичної визначеності, а чіткої реформаторської позиції. Подальше зволікання з реформами та зростання економічної нестабільності можуть призвести до різкого падіння валютного курсу гривні, значної інфляції та швидкого зниження життєвого рівня вже наприкінці цього року. Наслідком цього буде загострення політичної нестабільності та перебіг подій, подібний до тих, що був торік у Болгарії чи нині в Індонезії.

Я є представником Народного Руху України — партії, що завжди займала і займає провідні позиції і не лише щодо державотворення, але й щодо радикальних реформ.

Приміром, рік 1992-й. Одразу ж після проголошення незалежності НРУ розробив «Концепцію державотворення», в якій запропоновано широку програму дій щодо державного будівництва та проведення масштабних економічних перетворень. Ось лише декілька аспектів цього документа.

Ми були першими серед політичних партій, хто запропонував покласти в основу національної безпеки не військові, а економічні чинники, такі, як замкнуті технологічні цикли виготовлення продукції, енергетична незалежність тощо, які дозволяють забезпечити ефективність виробництва та досягнення високих життєвих стандартів більшості громадян України. Ще тоді — у 92-му — ми звернули увагу і парламенту, і уряду, що при неминучому підвищенні цін на енергоносії, наслідком стане неконкурентоспроможність головних складників українського експорту — металу, продукції хімічної та нафтохімічної промисловості. У свою чергу, це зменшить участь України у світовій торгівлі, обмежить

(Закінчення на 6—7-й стор.).

(Початок на 5-й стор.).

можливості щодо залучення інвестицій для модернізації економіки та призведе до зупинки більшості підприємств. Те, що ми бачимо сьогодні в економіці, є яскравим підтвердженням нашої правоти.

Візьмімо ще одну проблему сьогодення, тим більше, що її так активно обговорювали депутати декілька днів тому. Тоді ж, у 1992 році, враховуючи обмеженість джерел інформації в Україні, що дозволяє маніпулювати нею і призводить до вирішення економічних та політичних проблем в інтересах окремих груп чи навіть інших держав, Рух розробив і запропонував систему заходів щодо інформаційної безпеки України. Нічого не було зроблено у цій справі, і в тому, що діяльність парламенту не висвітлюють радіо чи телебачення, винуватий насамперед не міністр інформації Зіновій Кулик, причина інша — відсутність державної політики щодо формування українського інформаційного простору.

Або ж приклад 1994 року. Досвід перших років незалежності засвідчив, що більшість так званих реформ звелася переважно до заміни прапорців та портретів — і то не скрізь, у кабінетах тієї самої партноменклатури — та безконтрольного розкрадання ними державного майна. Передбачаючи, чим закінчаться такі псевдореформи, НРУ розробив програму невідкладних заходів. Приватизація — не як спосіб особистого збагачення, а як засіб підвищення прибутковості економіки, розвиток малого підприємництва, земельна реформа — ось ті головні складники, які могли принципово змінити ситуацію на краще вже в цьому році.

Нарешті, рік 1996-й. Унаслідок блокування економічних реформ в Україні починає стрімко падати життєвий рівень громадян, особливо пенсіонерів та інвалідів, працівників бюджетної сфери. Ми запропонували «Програму боротьби із бідністю», реалізація якої не дозволила б сьогодні майже 25 мільйонам наших співвітчизників мати середньодушовий доход нижчий за межу малозабезпеченості.

Попри важливість розроблених раніше пропозицій та програм, нині всіх хвилює головне: що необхідно зробити, аби не допустити катастрофи? Без сумніву, криза, яку переживає Україна, має як загальні риси, що притаманні всім посткомуністичним країнам, так і свої національні особливості. Для прихильників продовження соціалістичного експерименту наведу дані одного поважного економічного дослідження. Таким країнам, як Чехія, Польща, Угорщина та Естонія — а ці держави вже пережили кризу і перебувають на етапі економічного зростання — для наближення до сьогоднішнього рівня найбіднішої групи країн Західної Європи — Греції, Іспанії чи Португалії — за виробництвом ВВП знадобиться 23—24 роки. Щодо України, то цей період може бути вдвічі—втричі більшим.

Тепер про наші національні особливості. Перш за все — це структура народного господарства України. В існуючому вигляді вона не може забезпечити економічне зростання, позаяк галузі виробництва втратили конкурентоспроможність за умов світових цін на енергоносії та відсутності попиту, який був за часів СРСР. Сьогодні стає неможливим продаж усіх тих мільйонів тонн сталі чи мінеральної сировини, бо висока собівартість та низька якість зумовлюють значні проблеми її реалізації. Те саме можна сказати і про високотехнологічну продукцію машинобудування. Адже раніше її попит зумовлювався здебільшого військовим протистоянням двох політичних систем. Сьогодні продукція нашого ВПК у колишніх обсягах також нікому не потрібна. Саме така ситуація й спричиняє постійне зростання обсягів взаємних неплатежів підприємств України. На кінець 1997 року загальний обсяг заборгованості наших підприємств становив астрономічну суму — 176,5 млрд. гривень.

За таких умов стратегія реформ в Україні повинна була розроблятися з урахуванням особливостей економічного потенціалу. Проте за роки незалежності так і не було зроблено системних, структурних та інституційних перетворень, спрямованих на формування цілісної економіки України. І вина в цьому не лише уряду, але й Верховної Ради, яка не стимулювала цей процес через національне законодавство.

Відсутність реформ фактично перекреслює невеликі досягнення України впродовж двох останніх років. Йдеться про монетарну стабільність, вдосконалення деяких бюджетних механізмів та статистики, початок приватизації, а також зупинку падіння рівня споживання. Значною мірою всі ці досягнення стали можливими завдяки притоку короткострокових іноземних інвестицій та міжнародній допомозі. Проте вони не мають під собою грунтовної основи, тобто тривалих і системних змін економічного потенціалу, а отже є тимчасовими.

Саме тому період з середини минулого року, що характеризувався стабілізацією виробництва в промисловості та невисокими, контрольованими рівнями інфляції, із більшим правом можна назвати періодом економічної стагнації, тобто зупинки економічного падіння, а не початком макроекономічної стабілізації. Помилковим є твердження й про те, що в 1997 році Україна вперше досягла у зовнішньоторговельному обороті позитивного балансу. Це швидше свідчить про низький фаховий рівень деяких посадових осіб уряду, ніж про реальність. Бо в першому кварталі цього року вже маємо від'ємне сальдо у сумі майже 900 млн. гривень. Не можна погодитися і з тим, що в Україні цілком утвердилися базові структури вже не радянської, а національної економіки та проведено необхідну (критичну) масу ринкових перетворень. Адже інститут приватної власності ще перебуває у стадії формування, і тому, наприклад, земля не може використовуватися навіть для кредитування, у чому виняткова вина попереднього парламенту. Не завершено формування замкнутої ринкової системи фінансової відповідальності, а чинне законодавство практично блокує розвиток вітчизняного, малого та середнього, підприємництва. Оцінюючи загалом українські реформи, можна послатися на висновки міжнародних експертів, які нещодавно опубліковано в пресі. Згідно з даними 1997 року, Україна за рівнем економічної свободи посідала 135-е місце у світі. Після нас позиції займають лише Азербайджан, В'єтнам, Північна Корея та Куба. Росія і Молдова у цьому переліку — відповідно, 117-е і 97-е місця.

Головний і принциповий висновок, який можна зробити на основі цього аналізу.

Перше. Причиною економічних негараздів в Україні та падіння життєвого рівня більшості її громадян є тривала відсутність комплексних реформ, що закладають основи економічного зростання. І друге — ми не приступили до структурних змін економіки, а вони завжди болючі й ведуть до певних втрат на початку реалізації, але здійснювати їх доведеться саме зараз, за умов набагато складніших, ніж 5—6 років тому.

Життя в борг, яке ми собі дозволяли протягом останніх років, розкручування спіралі внутрішніх та зовнішніх запозичень без їх ефективного використання призвело до ситуації, коли загроза фінансової кризи, пов'язаної з необхідністю сплати значних боргів, супроводжуватиме Україну щонайменше впродовж цього та наступних трьох—п'яти років.

Аби уникнути фінансової кризи, повного розвалу економіки та різкого падіння життєвого рівня більшості народу, Верховна Рада разом з урядом вже в наступні 2—3 місяці повинна здійснити низку рішучих заходів.

Перше. Проведення радикальної адміністративної реформи. Існуюча в Україні система державного управління лише поглиблює економічну кризу, позаяк вона механічно поєднує як інститути, що дісталися у спадок від радянської доби, так і нові структури, які сформувалися в період незалежності України. Ця система є внутрішньо суперечливою, незавершеною, громіздкою і відірваною від реалій життя та людей, унаслідок чого вона стала фактично гальмом у проведенні конструктивних політичних і соціально-економічних змін. У процесі проведення адміністративної реформи необхідно вирішити низку завдань, серед яких першочерговими є: ефективна реорганізація Кабінету міністрів, інших органів виконавчої влади як на центральному, так і місцевому рівнях управління, формування нової державної фінансової системи та системи державного контролю, ефективної системи місцевого самоврядування, раціонального адміністративно-територіального устрою та деякі інші.

Потрібно терміново розпочинати з уряду, існуюча структура якого є чи не головною перепоною на шляху до економічного зростання. Необхідно принципово змінити функції уряду та міністерств і привести їх у відповідність до існуючих економічних реалій. Швидкий і послідовний відхід уряду від підприємницької діяльності, запровадження нових механізмів розробки і прийняття політико-економічних рішень, ефективна співпраця з парламентом — такими мають бути головні напрями цієї реформи. У цьому зв'язку Верховна Рада має у першочерговому порядку прийняти закони, які визначають статус вищих центральних і місцевих органів виконавчої влади, систему адміністративно-територіального устрою, організацію місцевого самоврядування. Необхідно також розпочати обговорення та підготовку окремих змін і доповнень до Конституції, не знінюючи, звичайно, загальних засад Конституційного устрою України.

Друге. Зараз чи не найбільшою проблемою України є фінансова залежність від зовнішніх чинників. Вже найближчими місяцями для того, щоб здійснити поточні виплати за державним боргом, нам не вистачить усіх планових надходжень до бюджету. Це означає, що ми змушені будемо або нарощувати внутрішній борг, у т. ч. по зарплаті та пенсіях, або знову позичати «дорогі» гроші на зовнішніх ринках, тим самим все тісніше затягуючи фінансовий зашморг на шиї держави.

На сьогодні у світі існує лише чотири способи вирішення проблеми фінансування бюджету:

1) збільшення доходів;
2) зменшення витрат;
3) збільшення боргів;
4) друкування грошей.

В умовах, у яких опинилась Україна, можливо лише рухатися шляхом збільшення доходів і зменшення витрат.

Наш бюджет хворий. Не можна закривати на це очі. Необхідна серйозна реорганізація бюджетного процесу як такого.

Щодо наповнення доходної частини бюджету.

У першочерговому плані потрібно істотно розширити податкову базу законами про оподаткування доходів фізичних осіб, нерухомості, про місцеві податки і збори, про нові ставки акцизів тощо. Необхідно, нарешті, спростити схему оподаткування малих підприємств та виробників сільськогосподарської продукції. Основне в цій справі — збільшити надходження до бюджету за рахунок розширення бази оподаткування та покращення збору податків, а не за рахунок збільшення ставок оподаткування на існуючій базі.

Ще одна надзвичайно важлива річ. Тільки за останні 2 роки до податкових законів внесено більш як 200 різних поправок. Ми настільки заплутали платників податків, що необхідно видавати спеціальні томи щодо тлумачення наших законів. А поки що тлумачать податкові інспектори і кожен на свій лад, та ще й не без відповідної винагороди. Необхідно утворити єдиний Центр розробки податкового законодавства за участю парламентаріїв, урядовців, податківців, учених і, що важливо, самих платників податків. Лише так нам вдасться зберегти логіку і послідовність податкової реформи. Врешті-решт до кінця року, а, можливо, в 1-му кварталі 1999-го потрібно сформувати Податковий кодекс, на базі якого приймати бюджет 2000-го і наступних років.

Як це не важко і не популярно, Верховній Раді все одно доведеться повернутися і до питання пільг та дотацій. Погодьтеся, то є абсурд, коли законодавство зобов'язує планувати в бюджеті більш як 5 млрд. грн. для забезпечення пільг, з яких реально фінансується менше половини. З іншого боку, ми тим самим заганяємо в боргову яму транспортні, енергетичні, комунальні галузі та державні установи.

Щодо витратної частини бюджету.

Верховній Раді тут потрібно жорстко дотримуватися принципу: не ухвалювати жодного рішення, яке не забезпечено джерелами фінансування. Навіть якщо це пояснюється бажанням допомогти людям і завоювати їхню довіру. Результат буде завжди зворотним: розчарування, звинувачення в популізмі та остаточна втрата довіри народу до всієї влади, незалежно від того, хто сидить у парламентському, а хто в урядовому кріслах.

Парламент має терміново доручити урядові провести детальну інвентаризацію бюджетних витрат, після чого необхідно прийняти рішення про скорочення бюджетних витрат. Давайте нарешті відверто скажемо людям правду — держава не в змозі витрачати третину бюджету на утримання держапарату, армії, міліції та інших сфер, що вимагають бюджетного фінансування. Недопустимою є і ситуація, коли троє працюючих тягнуть на собі п'ять громадян, які вимагають державних витрат.

Доведеться саме Верховній Раді переглянути ситуацію і з численними фондами. Уряд не може справитися з цією проблемою. Як вода крізь сито, через наш дірявий бюджет протікає 30% коштів у цільові фонди: від Пенсійного до Фонду геологічних розвідок. Треба звести більшість з них до бюджету, тоді буде легше і маневрувати, і контролювати.

Нарешті, щодо контролю. Прийнято багато грізних рішень, у т. ч. про кримінальну відповідальність за порушення бюджетної дисципліни. Порушень — греблю гати, а прикладів притягнення до відповідальності — кіт наплакав. Рахункова Палата повинна нарешті показати урядові, контрольним органам приклад безкомпромісного і жорсткого контролю за витратами бюджетних коштів.

При цьому необхідно поставити перед урядом завдання створення прозорих бюджетних процедур, зменшення розпорядників бюджетних коштів і переведення їх у Казначейство, контроль за урядовими депозитами в комерційних банках тощо. Усе це має вилитись у зміни до чинного законодавства про бюджетний процес та процедури.

Третє. Структурні реформи в економіці. Як уже було сказано, найбільшою загрозою сьогодні є можливість фінансової кризи. Проте було б неправильним відривати цю проблему від економічної ситуації загалом. Адже головною стратегічною проблемою є не стільки сам дефіцит бюджету або наші борги, як відсутність системних реформ. До речі, російський уряд витрачає на обслуговування боргу 30% всіх витрат проти наших 15%. Навіть більший рівень дефіциту і боргу був би прийнятний, якби в країні відбувалися реальні структурні зміни. Стратегічним завданням тут є створення цілісної економіки України, яка здатна забезпечувати потреби внутрішнього ринку в готовій продукції власного виробництва на 60—70 відсотків.

Тут необхідно виділити такі основні напрями.

Поряд з адміністративною реформою, про що йшлося раніше, для підйому виробництва потрібно максимально спростити регулювання економіки, тобто здійснити її дерегуляцію. Українська економіка надзвичайно зарегульована. На кожний крок підприємця потрібні дозволи, ліцензії, патенти тощо. За умови, що з 1990 року виробництво скоротилося більш ніж удвічі, армія перевіряючих, дозволяючих, забороняючих зросла так ж більш як удвічі. Законодавство, що регулює діяльність підприємців, як коростою, обросло нормативними актами міністерств і відомств. Найнеприємніше те, що про цю проблему говорять усі, але реальних кроків для її вирішення таки немає. Багато в чому винні ми, депутати. Адже, образно кажучи, саме з нашого дозволу можуть списати кошти з рахунку підприємця понад 20 різноманітних контролюючих структур. Наше законодавство створило небезпечний прецедент щодо несудової зупинки діяльності підприємства. І сьогодні не лише суд, але і пожежник, і санстанція, і органи держстандарту та інші можуть зупинити виробництво без будь-яких обгрунтувань.

Розчищати авгієві стайні цих проблем, поки в «тінь» не втекли останні офіційні підприємці — це також першочергове завдання нашого парламенту. Необхідно розробити законодавчі акти, що обмежують процедуру встановлення нових регулюючих норм та чітко визначають сферу компетенції перевіряючих і контролюючих органів.

Приватизація і реструктуризація підприємств.

Про приватизацію сказано дуже багато. Врешті-решт прийнято Програму приватизації на 1998 рік. Обмежуся лише принципами, якими, на мою думку, необхідно керуватися в цій роботі Верховній Раді:

1. Не можна постійно лякати і вітчизняного, і зарубіжного інвестора переглядом принципів приватизації. Треба наголосити, що приватизація — це пріоритет державної політики, а з фактами порушення законів повинні розбиратися відповідні компетентні органи.

2. Приватизація повинна бути прозорою, конкурентною і грошовою, даючи прибутки державі. Наприклад, торік у Польщі до бюджету надійшло за рахунок приватизації більш як 10 млрд. доларів.

Сьогодні, коли набирає обертів масова приватизація, необхідно приділити максимум уваги роботі тих підприємств, що вже приватизовані. Якщо виходити з принципу, що приватизація — це в першу чергу підвищення ефективності виробництва, то в нас тут великі проблеми. Поки що приватизація не забезпечує прибутковість підприємства, не сприяє впровадженню нових технологій та залученню інвес-

тицій. Очевидно, необхідно негайно вносити зміни та доповнення до Закону «Про банкрутство», встановлюючи чіткі процедури відповідальності. Не вмієш організувати виробництво — не затягуй себе і державу в невиплати заробітної плати, неплатежі, неповернуті кредити тощо, а продавай свою власність тому, хто вміє добре господарювати.

Важливою проблемою тут є формування конкурентного середовища. Особливо це стосується закупівель за державним замовленням і продажу з державних резервів. Ні для кого не секрет, що при міністерствах і відомствах, при Держрезерві «звили собі гнізда» відповідні комерційні структури. Так і немає в нас конкурсних та тендерних засад при вирішенні цих проблем, бо відсутнє відповідне законодавство. Отже — це комусь вигідно.

Нарешті, визначального характеру набуває потреба структурних змін у цілих галузях господарства. У першу чергу йдеться про енергетику, транспорт, сільське господарство.

Верховній Раді ще на цій сесії потрібно розблокувати земельну реформу. На користь цього вказує хоча б той факт, що при постійному падінні обсягів виробництва сільськогосподарської продукції у державному секторі, наприклад, — 3,3 відсотка в 1997 році, у приватних господарствах воно постійно збільшується. У тому ж 1997 році зростання становить 1,4 відсотка.

Шановні народні депутати! За браком часу я детально зупинився на найнагальніших проблемах сьогодення, від яких залежить не лише життєвий рівень громадян, а й політична стабільність у нашій державі. Це не значить, що такі важливі питання, як пенсійна реформа, міжнародна і молодіжна політика чи реорганізація державної системи соціального захисту або ж, наприклад, суттєве підвищення ефективності роботи самої Верховної Ради, залишилися осторонь. Ми повинні в першу чергу зробити все можливе, аби уникнути економічної катастрофи та можливості виникнення соціальних конфліктів. Переконаний — саме в цьому полягає історична місія нашого парламенту. Проблема лише в тому, чи всі ми однаково мірою усвідомлюємо свою особисту відповідальність за долю країни.

Дякую за увагу.

Виступ народного депутата України Юлії ТИМОШЕНКО *(фракція «Громади»)*

Шановні колеги, шановна президіє!

Я рада нагоді висловити власні думки та погляди, які роками формувалися в моїй свідомості.

Перша половина кандидатів, котрі виступали переді мною, намагалися пояснити: що ж із нами відбувається? Але говорити про це з громадянами України, напевно, смішно. Кожен усвідомлює, що відбувається, зазираючи не в тексти урядових програм, а в порожні гаманці та комори і врешті-решт у свої спустошені душі.

Друга половина моїх шановних колег намагалася відповісти на запитання «хто винен?». Але й цей шлях мені також здається непродуктивним, оскільки на рахунок «раз, два, три» сто відсотків присутніх у залі разом зі всією Україною вигукнуть ім'я винного, можливо, навіть з додаванням непарламентських епітетів.

Є, напевне, за наших обставин, лише одне запитання, на яке по-справжньому варто відповідати: як нам будувати наше життя?

Так сталося, що я справді знаю, що потрібно робити. Але не тому, що я ерудованіша за численних політиків, які ставили собі те саме запитання.

Річ у тому, що серйозно, за великим рахунком, це питання ставилося у нас надзвичайно рідко. А відповідей якщо й шукали, то не там, де треба.

Пошуки відповіді на запитання «що робити?» мають неминуче починатися з визначення наших національних інтересів.

Хоч як це парадоксально, Україна — одна з небагатьох країн світу, яка досі не має детальної, реальної та ефективної концепції визначення національних інтересів. Саме тому в Україні досі немає мускулястої, ефективної зовнішньої політики. Там, де інші країни махають політичними кийками, за будь-яку ціну завойовуючи нові ринки збуту, Україна вимахує на вокзалах залишками шматків українського сала, втрачаючи навіть ті ринки, яких, здавалося б, у неї не відняти.

Саме тому, що ми не визначили своїх національних інтересів, у нас немає сильної, мускулястої, енергійної внутрішньої політики. Ми сплутали традиційну українську гостинність з наївністю папуасів, які радо міняють національні ресурси на брязкальця у випадкового заїди-афериста.

Така ситуація, на мій погляд, склалася тому, що у нас лише тепер формується група політиків нової генерації, які, пробачте, на власній шкірі відчули, що таке національні інтереси України і, лише обдерши до крові свої кулаки, довідалися, як їх захищати.

До останнього ж часу на нашому політичному олімпі розгорталася боротьба зовсім інших сил. Була і є політична сила, яка мріє повністю розчинити наші національні інтереси в інтересах чужих країн. І повірте, в даному випадку для України такий шлях був би однаково згубним незалежно від того, куди він веде — на Схід чи на Захід.

В Україні була і є політична сила, яка намагається по-хуторянськи вилучити національні інтереси України із надзвичайно складної системи та балансу світових інтересів і побудувати свою українську «залізну завісу».

Врешті-решт в Україні є могутня сила, яка намагається пересмикнути карти, підміняючи щирі українські національні інтереси «лялькою» зі своїх скороминучих, користолюбних приватних інтересів.

Саме тому країна та всі її життєво важливі складові будувалися не на граніті національних інтересів, а на піску кон'юнктурних ідеологій.

Зараз, повторюю, я переконана, що до парламенту прийшла нова сила, яка здатна почати роботу нового парламенту та життя країни з головного — створення загальнонаціональної доктрини формування та захисту наших національних інтересів, яка грунтується на зовнішній та внутрішній стратегії.

Захист наших життєво важливих інтересів має будуватися лише на підвалинах абсолютно прагматичної, егоцентричної та наступальної моделі. Ринки неможливо випрошувати, їх можна або політично завойовувати, або втримувати.

Нам потрібно перетворити Україну з пасивного об'єкта геополітичних ігор потужних країн на самостійного гравця, який сам визначає свої цілі і дії на міжнародній арені.

Ми повинні запровадити тотальний протекціонізм для національних підприємств, банків з одночасним забезпеченням захисту внутрішнього ринку України. В жодному разі не можна допустити безконтрольного для країни іноземного економічного проникнення з неефективною для України експлуатацією ресурсного потенціалу.

При цьому не принизливе жебракування, як це склалося сьогодні, мусить стати головним механізмом залучення інвестицій, а реальна взаємна, рівноправна вигода іноземних та вітчизняних партнерів.

Треба було б вельмишановному панству з наших державних апартаментів постійно пам'ятати, що місце прохача завжди на ганку, а не у світлиці, навіть якщо він вимахує українським прапором. До речі, захист честі та гідності народу в усі часи вважався найголовнішою функцією та привілеєм парламенту!

Внутрішньополітична стратегія України — другий невід'ємний компонент реалізації наших національних інтересів. Він має бути унікальним, збудованим з урахуванням конкретних, власне — наших соціально-політичних й економічних умов. Категорично не можна допускати догматизму, сліпо запозичувати ті чи інші політичні і економічні концепції в інших країн, навіть за форс-мажорних обставин, пов'язаних із нездатністю керівників країни до будь-якого мислення. Не можна довіряти вироблення внутрішньополітичної стратегії зарубіжним консультантам. Бо це те саме, що доручити коту охороняти мишу.

У внутрішній політиці, насамперед, ми мусимо негайно відмовитися від концепції абсолютного ринкового саморегулювання та запровадити оптимально жорстке державне управління усіма економічними процесами в країні.

Ми повинні здійснити структурну перебудову національного господарства, але не як завгодно, а тільки після визначення наших ринків і за обсягом, і за якістю.

Наступне — це упорядкування відносин власності стосовно колишніх та наявних державних об'єктів, в тому числі й промислових підприємств. Технологія під назвою «Приватизація», яку ми тупо запозичили і ще бездарніше застосували, призвела до гірких наслідків. А саме:

Всю державну власність у вартісному прояві розподілили між громадянами України за допомогою приватизаційних сертифікатів. При цьому виявилося, що всі громадяни отримали набагато менше, ніж їм мало належати. Варто спитати: чи потрібно було взагалі роздавати власність у такий спосіб? А якщо вже й роздавати, то не вдаватися до шахрайства щодо свого народу.

Окрім того, ми так і не дочекалися ефективного власника, котрий міг би похвалитися зоряним дощем інвестицій, тобто не досягли головної мети приватизації.

Нарешті, безславно і беззворотно впали жертвою такої політики тисячі виробничих об'єктів, які випускали ліквідну продукцію. Це викликало тотальне безробіття.

Найбільше глупство полягає в тому, що незважаючи на вкрай негативні результати цього експерименту влада наполегливо продовжує його здійснювати. Експеримент набуває дедалі потворніших форм.

«Під ніж» пішли навіть об'єкти стратегічного значення, в тому числі одна з найважливіших галузей національного господарства — енергосфера.

***

То що нам робити в ситуації, яка склалася з приватизацією?

Закрити очі на все в ім'я зміни форми власності за будь-яку ціну? Забути, що мільярди доларів за рахунок наших людей перейшли й ще два-три роки будуть переходити до кишень фінансових посередників? Ні, я з цим ніколи не погоджуся.

Потрібно робити інше.

Перше: негайно запровадити мораторій на приватизацію та інші операції з колишньою і наявною державною власністю, а також — на весь обіг цінних паперів, які обслуговують процеси переходу прав власності на ці об'єкти.

Друге: створити національну комісію при Верховній Раді України з аналізу підсумків приватизації та вироблення ефективної технології управління змінами відносин власності.

Третє: скласти перелік об'єктів державної власності, куди, зокрема, увійдуть усі об'єкти енергосфери, які мають залишатися в державному управлінні. Розробити концепцію ефективного управління державними виробничими об'єктами на новій основі, що дозволить використовувати їх потенціали у загальнонаціональних інтересах.

Четверте: захистити право народу України на загальнонаціональну державну власність, у тому числі і на природні ресурси України. Нарешті, необхідно терміново і гостро поставитися до питання не тільки про те, хто і наскільки ефективно буде сплачувати податки, користуючись українськими ресурсами, а й кому саме, які і на яких логічних підставах належать прибутки, народжені українськими ресурсами. Саме ми, парламентарії, і повинні навчити наш український народ, як йому експлуатувати капітал. Саме ми повинні припинити шабаш, при якому капітал, і свій, і західний, без правил, жорстоко і професійно експлуатує ресурсну базу України, навіть не замислюючись над інтересами народу. Найжахливіших і потворних форм ці процеси набули у фінансовій сфері. Мабуть, вважають, що українці ще не злізли з каштанів, і тому для них високі фінансові технології — закрита книга.

Але не тільки в цьому справа. Справа в тому, що транснаціональні фінансові махінації відносно України відбуваються саме під опікою трьох-чотирьох (одного вже немає, хай земля йому буде пухом) вищих керівників влади.

Нарешті, ми мусимо собі сказати, що сьогодні найважливіший пріоритет внутрішньої стратегії полягає у накопиченні національного багатства за будь-яку ціну в усіх його проявах: державному, приватному, особистому. А на це повинні спрацювати усі джерела, які народжує потенціал України: і податки, і прибутки, і доходи фізичних осіб;

І другий пріоритет: на базі ринкових відносин максимально справедливо перерозподілити це багатство між державою, підприємцями і народом. Для цього є щонайменше три засоби.

Окремої та цілком конкретної розмови заслуговує система оподаткування в Україні як базова проблема національних інтересів. В одному з останніх виступів нашого Президента мова йшла про зменшення розміру податку на додану вартість та на фонд оплати плаці. Це зайвий раз свідчить про повну економічну некомпетентність існуючої влади. Невже не зрозуміло, що з п'ятдесяти відсотків обороту податки не сплачуються взагалі? І цілком байдуже тим, хто не платить — не платити двадцять відсотків податку на додану вартість чи не платити десять.

Реформа оподаткування вимагає не лише зменшення конкретних ставок податку, а зміни власне самої системи оподаткування, зміни кількості та видів податків. Персонально, слід визначитися з ідеологією та цілями оподаткування. Я вважаю, що вони мають бути такими:

по-перше, забезпечувати основну мету — накопичення національного багатства. Для цього податки повинні бути непрогресивними і мінімально можливими;

по-друге, вивести з «тіньової» сфери не обкладений податком оборот і забезпечити рівне податкове навантаження всіх суб'єктів господарювання. Для цього податок мусить бути неухильним і рівномірним для всіх платників;

по-третє, ліквідувати економічні передумови для криміналізації податкової сфери і з боку податкових служб, і з боку платників податків. Для цього податки повинні легко і просто вираховуватися.

Нова, цілісна податкова система, що відповідає вказаним принципам, уже є — вона розроблена партією «Громада» і існує у вигляді проекту Податкового кодексу.

***

Не можна не згадати про життєво важливі проблеми соціального захисту. Сьогодні єдиний вид соціального захисту, який використовується в Україні — це самозахист народу України від діючої влади. Страйки, голодування, протести, публічні самогубства — це методи такого соціального самозахисту, на які державні чиновники вже давно начхали.

Партія «Громада» вносить на розгляд Верховної Ради Кодекс соціального захисту населення України. Його два основні блоки — пенсійна реформа та реформа системи охорони здоров'я. Суть пенсійної реформи в тому, щоб усунути тотальну принизливу зрівнялівку, невиправдані пенсійні пільги, дисбаланс у виплаті пенсій між регіонами, а також містом і селом.

Серце пенсійної реформи — заміна солідарної системи пенсійного страхування на персоніфіковану. За діючої сьогодні системи хтось кудись виплачує пенсійні гроші, хтось якось їх розподіляє в погано організованому Пенсійному фонді. Результат — пенсіонер отримує цілком конкретну дірку від бублика при виході на пенсію. А персоніфікована система пенсійного страхування передбачає, що пенсійні кошти підприємством сплачуються не до Пенсійного фонду, а накопичуються на особистих пенсійних рахунках працівників. Розмір пенсії залежатиме лише від трудового стажу та обсягу отримуваної заробітної плати. До речі, розроблено й систему перерахунку коштів Пенсійного фонду на особисті пенсійні рахунки для тих, хто вже тепер на пенсії.

Пенсійна реформа, за умови економічного відродження України, дозволить пенсіонерам отримувати не тридцять сім гривень щомісяця (і не завжди щомісяця), а наближатися до світових пенсійних нормативів, які, до речі, становлять півтори—дві

(Закінчення на 8-й стор.).

(Початок на 7-й стор.).

з половиною тисячі доларів на місяць.

Основна мета реформи системи охорони здоров'я, яку ми пропонуємо, полягає в тому, щоб послуги охорони здоров'я були безкоштовними для громадян України, але гарантовано платними для лікарських установ. Я вас, напевно, здивую, але це справді можливо. Дозвольте мені здивувати вас іще раз: таку систему організації охорони здоров'я вже давно використовує весь цивілізований світ, і це «диво» називається страховою медициною. Залишилося тільки спитати, чому його немає у нас?

Можливі дві причини. Або чинна влада не зацікавлена у здоровій нації, або ж просто забула про народ. Якщо Сталін колись казав: «Немає людини — немає проблеми», то українська влада пішла ще далі: «Менше народу — менше турбот».

Доказ — стан освіти. Бо знищують систему освіти лише в тих країнах, де хочуть мати не народ, не націю, а робочу худобу.

Освіта для дев'яноста восьми відсотків населення повинна бути безкоштовною. Опозиційний кабінет міністрів партії «Громада», який я очолюю, визначив головне — механізми і джерела належного фінансування системи освіти в Україні. Це і є запорукою її відродження.

Соціальний захист передбачає також найневідкладніші заходи. До них я відношу завдання погашення заборгованості у заробітній платі, пенсіях і стипендіях. Це питання слід поставити першим на порядок денний.

Скільки ми не проголошували б заяв, стандартними методами його не вирішити. Необхідно застосувати спеціальну економіко-організаційну технологію, яку, до речі, фракція «Громади» вже розробила. Потрібно створити надзвичайну спеціальну слідчу комісію у Верховній Раді з питань погашення цих заборгованостей та делегувати їй право не тільки контролювати ситуацію, а й виробляти надзвичайні заходи. Я вважаю, що досить одного тижня, аби комісія впоралася з цим завданням.

Скажу також, що партія «Громада» підготувала проекти відповідних постанов та законів. Залишилося провести фінальну процедуру узгодження наших проектів з фахівцями парламентських фракцій і негайно втілювати це в життя.

На жаль, регламент не дає змоги повністю розкрити всю сутність необхідних перетворень в Україні. Тому я зупинилася лише на основних бажаних напрямах.

***

Шановні колеги! Давайте поставимо собі запитання: хто сьогодні спроможний очолити процес відродження України?

Президент, вочевидь, не хоче, а ймовірніше, не може хоч щонебудь зробити на користь України. Адже у нього було вдосталь і повноважень, і часу.

Уряд Пустовойтенка, можливо, хоче, але часу, як відомо, у нього вже зовсім немає.

Я не маю сумніву, що оголосити про початок проекту великого національного відродження України і реалізувати його повинна саме Верховна Рада.

Для цього необхідно переосмислити роль Верховної Ради, її відповідальність і способи діяльності. Парламентові, зрештою, потрібно набути функцій головного політичного й інтелектуального центру країни, штабу стратегічного планування. Але без консолідації зусиль депутатів цього не зробиш, саме відсутність консолідації може стати на заваді. Тому Верховна Рада нинішнього скликання просто зобов'язана переглянути весь режим своєї діяльності через призму ефективності досягнення цієї мети.

Структура, регламент, процедури, сам стиль життя парламенту вимагають перегляду і жорсткого їх підпорядкування завданню швидкої і потужної консолідації зусиль депутатів для вирішення головних проблем країни.

Становлення Верховної Ради нового скликання великою мірою залежить від того, хто керуватиме її роботою, кого ми з вами оберемо на цю посаду. Мене, м'яко кажучи, вразила дурниця, що цю посаду повинна обійняти сіренька, незугарна особистість, яка не претендує на головне крісло країни.

Думаю, депутатам — прихильникам ідеї голови-маріонетки варто замислитися. Адже ясно, що спроба посадити у крісло бездарну посередність — не що інше, як перший крок до знищення парламентаризму в Україні. Навпаки, ми повинні подбати про те, щоб нами керував справжній національний лідер. Саме з лави законодавця мусять підніматися до найвищих вершин влади люди, які до того здатні.

Та досягти відродження України, повторюю, можна лише за умови консолідації народних депутатів. І для консолідації зусиль Верховної Ради необхідно сформувати технологію цього процесу. Як варіант, пропоную утворення позарегламентної міжфракційної координаційної депутатської ради.

Вона повинна стати інтелектуальним центром парламенту, лабораторією здорового глузду. До неї мають увійти Голова Верховної Ради, лідери партій та фракцій, керівники парламентських комітетів, люди, які є інтелектуальною елітою кожної фракції, ті, хто здатний і готовий покласти приватні інтереси та амбіції на вівтар майбутнього України.

Саме така координаційна рада повинна здійснити «священне дійство» — визначити геополітичні пріоритети і національні інтереси нашої Батьківщини, виробити засади зовнішньої і внутрішньої політики, про які йшлося на початку мого виступу, забезпечити їх затвердження на спеціальному засіданні Верховної Ради. Організувати ревізію чинних законів і виробити чіткий графік пріоритетів розробки і прийняття законодавчої бази для забезпечення національних інтересів, визначеної зовнішньої і внутрішньої стратегії.

Але аж ніяк не досить лише прийняти закони. Їх ще потрібно втілити у життя. Проте чи впевнені ми, що «гарант» або його «некорумповане оточення» не проігнорують усе, що буде нами ухвалено на законотворчому рівні?

Тому, вважаю, ми повинні перехворіти хибно-гібридними державними формами, врешті-решт одужати і стати парламентською республікою. Це нам дасть можливість не тільки генерувати стратегію, а й жорстко контролювати виконання тактичних завдань на урядовому рівні.

Першим кроком до здійснення цього буде внесення поправок до Конституції України, відповідно до яких повноваження на призначення Прем'єр-міністра, міністрів уряду отримає парламент. А якщо виникне необхідність обрати Президента, то оберемо і його Верховною Радою.

Життя показало, що президентство з такими, як у нас, надзвичайними повноваженнями є дуже небезпечна «українська рулетка» для молодої держави, де ще досить міцний синдром гетьманства «вгорі» влади та вимушеного холопства «внизу». До того ж, гадаю, склад ось цієї Верховної Ради такий, що кожен депутат гідний бути Прем'єр-міністром, кожен другий — Головою Верховної Ради, кожен третій — Президентом.

І саме тому я хочу запитати нас: хіба не здатні ми сформувати повноцінний коаліційний уряд? Чи, може, краще й далі терпіти войовничу сірість на владних верхотурах?

Розумію, для багатьох це — важка розмова. Адже критика режиму неминуче відгукнеться багатьма службовими, а то й особистими неприємностями. Але пам'ятаймо, що у підданих диктатури немає не тільки свободи, а й Батьківщини.

А тепер про те, що нам заважає виконати таку програму?

Нічого.

Безперечно: Верховна Рада повинна ініціювати імпічмент Президента. Адже в його «арсеналі» накопичилося стільки стратегічних помилок та гріхів, що вистачило б на десяток ніксонів.

Мені можуть заперечити: нераціонально, мовляв, ініціювати імпічмент лише за рік до нових виборів. Відповідаю: раціонально і необхідно. Навіть за 5 днів до нових виборів, якщо для цього є підстави. Справа не у конкретному президентові, а у вищому принципі демократичних основ суспільства.

Жоден політик України не повинен спокійно залишити свою високу посаду, та ще й у сяйві слави, якщо він не впорався зі своїми обов'язками. І жодні об'єктивні чи то суб'єктивні причини не можуть бути тут виправданням.

Якою б складною не була процедура усунення глави держави з посади, передбачена в Конституції, ситуація в країні така, що ми просто зобов'язані розв'язати цю проблему. Зволікати більше не можна. А формальних і неформальних підстав для цього більш ніж достатньо: від перевищення посадових повноважень до зради національних інтересів.

До того ж слід сказати, що Верховна Рада цим рішенням повинна лише санкціонувати волю народу. Адже результати численних соціологічних досліджень свідчать, що «народний імпічмент» Президента уже фактично відбувся.

Та й, зрештою, невже у депутатів Верховної Ради нового скликання, серед яких так багато яскравих, неповторних особистостей, не прокинеться почуття власної гідності? Невже вони дозволять лише одній сірій посередності керувати не тільки собою, а й цілим народом?

Однак, розуміючи складність і тривалість процедури імпічменту, водночас слід розпочати процес підготовки референдуму, з ініціативи народу, про недовіру Президентові. У відповідності із сімдесят другою статтею Конституції України.

Існуючий режим за всієї декларованої прихильності до «громадської думки» або відверто нехтує волею народу, або просто боїться його. Тому що боїться правди.

Чому такий потужний та дійовий інструмент, як прямі загальні й регіональні референдуми населення, у нас практично не застосовується?

Демократичні країни проводять десятки, а Швейцарія — навіть сотні референдумів щорічно. І це не примхи ситих, заможних країн, як вважають мої опоненти. Ні, не тому в цих країнах проводяться референдуми, що вони багаті. Навпаки — ці країни багаті, бо не бояться зн... ти думку своїх громадян та... шкодують на це коштів.

Шановні колеги!

Закликаю вас усвідомити, що ми не просто черговий парламент в історії України. Ми або останній парламент періоду економічної катастрофи, або перший парламент відродження України!

Я впевнена у перемозі здорового глузду!

Ми не «ліві» і «праві», не «консерватори» і «радикали», не «президентські» і «антипрезидентські». Ми представники вищого органу влади, в руках яких волею історії опинилася доля нашої України, доля народу! То давайте не будемо дріб'язковими та наляканими холопами.

Не забуваймо, що ми з вами є значно сильніші, ніж вважаємо! Так, на колінах стояти легше, але мусимо піднятися на повен зріст, щоб мати право називати себе вільним та незалежним народом!

Виступ народного депутата України Михайла ПАВЛОВСЬКОГО *(фракція «Громади»)*

Шановна президіє!

Шановні колеги народні депутати!

Шановні наші виборці, громадяни України!

Я чітко усвідомлюю: так розпорядилась історія, що саме ця Верховна Рада має останній шанс або врятувати Україну від національної катастрофи, або її прискорити.

У своїй доповіді хочу запропонувати план дій, точніше, стратегію виходу України з кризи, стратегію національного порятунку.

Для того, щоб у вас, шановні народні депутати, і в населення України було більше довіри до того, що я стверджую, скажу про себе тільки одне: багато хто з вас знає, що я — доктор технічних наук, та хочу наголосити, що я ще й доктор економічних наук зі спеціальності «Економічна теорія». І мої наукові розробки стосуються проблем стратегії економічного розвитку в перехідний період.

У доповіді спробую відповісти на таких п'ять питань:

1. Чому Україні загрожує саме національна катастрофа і коли вона може розпочатися?

2. Які головні причини того, що держава прийшла до такого стану?

3. Знаючи причини глибокої економічної кризи — як усунути їх?

4. Що конкретно має зробити Верховна Рада, щоб запобігти національній катастрофі?

5. Якими саме і в чому мають бути взаєморозуміння і співпраця між гілками влади з порятунку народу і держави?

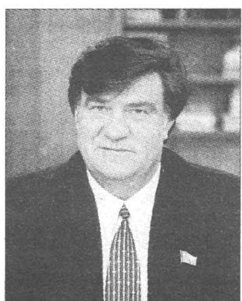
Отже, перше питання: чому Україні загрожує національна катастрофа, тобто чому наша держава нині неспроможна створити або організувати діяльність економічної системи, яка забезпечила б гідне життя всьому народу та економічний суверенітет держави?

Як відомо, економічна система — це взаємодія п'яти основних сфер: власного виробництва, грошово-фінансової системи, системи управління, соціальної і екологічної сфери.

Звісно, що фундаментом будь-якої економічної системи є власне виробництво. Коли руйнується фундамент — розвалюється вся будівля.

Отже, нищиться власне виробництво, руйнуються одразу всі сфери економічної системи, наближаючи національну катастрофу.

Небезпечна особливість національної катастрофи в Україні

полягає в тому, що вона розвивається паралельно в усіх сферах економічної системи. Врахуйте, криза системи управління, аналогічно до ураження центральної нервової системи, паралізує всю економічну систему навіть за умов, коли окремо взята кожна складова її має потенційні можливості для функціонування.

Наслідки вже сьогодні не просто сумні, а жахливі. Падіння ВВП — більш як 61 %, безробіття з прихованим — 40%, а в науці — 90%. Понад 80% населення — за межею бідності, лише 1% живе заможно. У 1997 році 11,6 млн. працівників, тобто кожний другий із зайнятих у різних галузях, не отримали вчасно заробітну плату.

Україна не тільки не знайшла ніші на західному ринку, а майже повністю втратила свій внутрішній ринок, бо на ринку України 92% — імпортні товари. При цьому товарів широкого вжитку — 95%.

Ось один промовистий приклад: чужих сорочок на нашому ринку — 98%. За рахунок чого далі жити збираємося, коли вже такі прості речі не виготовляємо і, відповідно, не продаємо хоча б на внутрішньому ринку?

Для порівняння: невелика п'ятимільйонна Словаччина споживає майже тільки вітчизняні, власні харчові продукти. В неї їх охоче закуповують інші держави. І ніхто не сміє нав'язати їй щось інше.

А в нас, порівняно з 1990 р., виробництво зерна скоротилося на 58% , цукру і м'яса — на 60%, молока — на 76%, поголів'я великої рогатої худоби — на 52%, овець — на 80%, свиней — на 71%. У магазинах України 92% імпортних харчових продуктів. Це — найбільша загроза національній безпеці.

Відомо, що електроніка — «мозок» промисловості. Що залишилося від нашого промислового «мозку», добре видно на прикладі обсягу виробництва телевізорів, який скоротився за роки так званих реформ у 84,6 раза, тобто залишилося 1,2%. Чого можна чекати від такої несучасної промисловості? То, може, люди наші такі недолугі? Ба, ні! Сьогодні 6000 учених, які покинули Україну, є провідними фахівцями поважних фірм світу. 30% фінансування нашої науки сьогодні — іноземні замовлення. Цілі інститути працюють на Південну Корею та інші розвинені країни.

Чому так сталося, що кваліфікована праця — робітника, вченого, інженера, лікаря, вчителя, артиста тощо, тобто те, на що роблять ставку розвинені країни, у нас відсунуто на узбіччя?

Чому так загострилася житлова проблема, адже 13% (6,5 млн.) населення не має окремого житла, ще 2,6 млн. потребують поліпшення житлових умов, а заробітна плата у людей така, що для купівлі квартири потрібно працювати 150 років.

Коли саме може розпочатися всеохоплююча національна катастрофа?

За моїми оцінками, у 2000 році, якщо доти не почне зростати

виробництво! Міркуйте самі: вже сьогодні в бюджеті України на 1998 рік обслуговування зовнішньоекономічного боргу співмірне із зарплатою всієї бюджетної сфери (1.153.500 і 3.623.046). А непродумані дії уряду з цінними паперами ще більше цю ситуацію загострили. З 2000 року треба починати віддавати борги, і ця сума зросте більш як удвічі. Отже, майже нічого не залишиться в бюджеті для бюджетної сфери. А це означає, що потрібно буде закрити школи, вищі навчальні заклади, лікарні, розпустити армію, міліцію тощо. В такий спосіб Україну буде викреслено зі списку країн, що мають незалежну економіку, якщо не вживемо кардинальних заходів.

Це непокоїть усіх. І тому, мабуть, всі в Україні — від останнього бомжа до найповажнішого академіка — терпляче чекають змін на краще.

Люди готові, люди прагнуть працювати, шахтарі гинуть у вибоях, боячись втратити роботу!

Але ж зайнятість залежить від компетентності влади. Водночас вражає неадекватність дій влади в ситуації розвитку національної трагедії. Влада лише констатує або намагається прикрасити нинішнє становище, яке власне сама і створила і за яке треба буде відповідати. А вище керівництво твердить про незмінність курсу реформ.

Отож нині увесь світ із здивуванням стежить за найунікальнішим у сучасній історії випадком відречення країни від усього того, що ставило її ще недавно в лави передових країн світу, передусім у науково-технічному плані.

Тепер логічно перейти до другого питання: в чому головні причини, які призвели до такого становища в державі?

Першою і головною причиною була і є відсутність мети, стратегії, ідеології та філософії реформ, породжена несамостійністю в мисленні реформаторів, відсутністю патріотизму до своєї Батьківщини і гуманності до широких верств населення України.

Зате здійснюємо реформи за чужими порадами не в інтересах народу, а заради абстрактних інтересів статистичної звітності перед Міжнародним валютним фондом та Світовим банком.

Відсутність у так званих наших реформаторів совісті спонукала їх змиритись із великомасштабним порушенням економічних прав людини в Україні, примусити недоїдати 40 млн. населення. І це на землі, яка здатна потенційно прогодувати 250 млн. чоловік.

Можна ще довго називати якості й риси, яких немає у наших псевдореформаторів. Саме ці якості спонукали їх погодитися на впровадження в Україні нелюдської, неукраїнської програми «шокової терапії». Розроблено її фахівцями МВФ і СБ. Саме ця програма поставила завдання на першому етапі «стабілізації» вивести всю виробничу сферу незалежно від форм власності на межу банкрутства через механізми високих податків і жорсткої кредитної політики.

Саме ця програма штучно створила проблему неплатежів — ракову пухлину економіки. Отож владна і політична еліта України послідовно проводить державну політику, яка знищує вугільну промисловість, агропромисловий комплекс і взагалі всю виробничу сферу.

Саме вона, ця програма, поставила завдання ліквідувати зайві гроші (тобто заощадження) у громадян, оборотні кошти підприємств, запропонувавши механізм гіперінфляції, на який свідомо пішли уряд і Нацбанк. Скажіть, навіщо було штучно нищити 200 млрд. грн., коли для структурної зміни економіки потрібно лише 100 млрд. грн.?

Тепер, коли Верховна Рада попереднього скликання прийняла закон про відшкодування цих заощаджень, маємо внутрішній борг держави — 132 млрд. грн.

Цим актом парламент законодавчо визнав, що виконавча влада разом із МВФ пограбувала народ України. Той закон — не пропагандистський трюк, як дехто хоче трактувати. То є вирок!

Утім, нічого нового в світі немає. І та сама програма «шокової терапії» відтворює на терені України основні чинники, які спричинили кризу в США 1929—1933 рр., але незрозуміло, чому наша владна еліта не застосовує саме ті економічні методи, за допомогою яких США вийшли з тієї кризи, а впроваджує протилежні методи? Мабуть, відповідь одна: певна частина нашої владної і політичної еліти живе не своїм розумом, не інтересами свого народу, не інтересами України, а за порадами іноземних радників-консультантів на чолі із Дж. Саксом.

Отак і вийшло, що наші реформатори погодилися на порозі XXI століття започаткувати економічну модель ринку XVIII ст., первісного капіталізму за моделлю Адама Сміта, яка за своєю суттю не має ні етичного, ні морального змісту, а є невичерпним джерелом тіньової економіки, організованої економічної злочинності і корупції. Саме ця модель нав'язується умовами співпраці з міжнародними фінансовими організаціями. І з'ясовується, що виконання таких умов відлякує приватних інвесторів зразу у трьох напрямах.

Виконання їх умов веде:

По-перше, до такої економічної моделі, яка породжує злочинність. А злочинність відлякує приватних інвесторів;

По-друге, до такого стандарту життя, коли між багатством і бідністю утворюється прірва. А це основа соціальної напруженості, яка теж відлякує інвесторів;

По-третє, виконання їхніх умов призводить до постійного зростання зовнішньоекономічного боргу і, отже, до фінансового закабалення України. Це теж відлякує приватних інвесторів, бо хто вкладатиме гроші в державу, якій загрожує втрата незалежності.

Усі уряди України (і Росії) в основу програм своєї діяльності закладали так звану послідовну трифазну стратегію економічного розвитку Дж. Сакса. Вона відома: перша фаза — фінансова стабілізація, друга —розбудова ринкових структур (форм), а вже потім, через 15—20 років, зміна структури виробництва. Враховуючи, що зростання добробуту можливе лише на третій фазі, то ще протягом 15—20 років відбуватиметься падіння життєвого рівня. Тобто якщо й надалі житимемо за чужими рецептами, то небагато залишиться і нас, і дітей наших.

Я показав, що стратегія економічного розвитку Дж. Сакса задовольняє в Україні всім умовам закону деградації ринку. Справа в тому, що механізм саморегуляції вільного ринку може ефективно працювати лише за наявності раціональної структури виробництва, але сам по собі він у принципі не здатен формувати цю структуру. Якщо цей механізм саморегуляції діє в умовах нераціональної структури економіки, то з часом він знищить і цю структуру, і цю економіку. Що ми вже й маємо сьогодні.

А згадайте, найгірша спадщина від колишнього Союзу —нераціональна структура економіки. І саме в неї було запущено цей механізм вільного ринку.

Результат — Україна на межі національної катастрофи. Владна і політична еліта й досі киває на ту важку спадщину, зокрема на колосальний ВПК, який давно вже зруйновано.

Але не кивати треба було, не плисти за течією з чужим рецептом замість весел, а працювати.

Ще одна, це вже четверта причина катастрофи, полягає в тому, що в Україні було впроваджено, як базову, монетаристську економічну політику Фрідмена —представника неоконсервативної школи. Ця політика в принципі не здатна вирішувати проблеми перехідної економіки.

Мало того, за умов цієї політики можна тільки стримати інфляцію, але в принципі неможливо досягти не те що економічного зростання, а навіть економічної стабілізації.

П'ята причина — в Україні створено умови для розвитку таких економічних парадоксів як:

— посередник;

— пряма і опосередкована плата іноземним фірмам за поглинання нашого ринку;

— нищення власного виробництва;

— надзвичайно низький рівень заробітної плати;

— орієнтація на чужі товари;

— витіснення кваліфікованої праці, науково-технічної та творчої інтелігенції на узбіччя суспільного розвитку;

— тіньова економіка (сьогодні 55% коштів у неї).

На шкоду нам спрацьовує не збалансована, одновекторна, спрямована на імпорт, беззастережна лібералізація зовнішньоекономічної діяльності. Наприклад, не знаємо, куди подіти свій цукор, а закуповуємо за демпінговими цінами польський тощо. Це — головна причина падіння виробництва, безробіття, соціальної напруженості, інфляції тощо.

Та ще й створено банківську систему, відірвану від потреб власного виробництва, науково-технічного прогресу, освіти та потреб національної безпеки України.

Отже, наш рух зорієнтовано в напрямі падіння до рівня слаборозвинутих країн. Що й потрібно «добродіям» з МВФ. Бо нащо їм потенційний конкурент на світовому ринку. Потрібні ще докази, що Україну зорієнтовано саме на таке падіння? Будь ласка.

Приватизація в Україні ведеться за схемою слаборозвинутих держав. Головне — продати об'єкт, а не бізнес-план, не те, що він вироблятиме надалі. Приватизація в Україні має більше спільного із моделлю приватизації в латиноамериканських країнах, аніж, скажімо, у Франції чи Німеччині. Недаремно, ох недаремно розумні керівники — патріоти Чехії — і на поріг своєї країни не пустили МВФ.

Маємо орієнтацію на повне відлучення держави від втручання в економіку;

жодних обмежень іноземним інвестиціям;

ігнорування фундаментальних законів геоекономіки і ринку, першої основної теореми Паретто: через обмеженість ресурсів на земній кулі, якщо якась країна збагачується, то тільки за рахунок збіднення інших;

— маємо ігнорування закону збереження керованості: якщо хтось зменшує керування своїми фірмами, то його збільшить іноземна фірма;

ігнорування стратегії розширення ринку і основного правила дипломатії в ринку: ніхто ніколи вигідних нам умов не запропонує доти, доки ми не розробимо їх самі.

А нашому уряду що не запропонують з-за бугра — все достроково! Та й є з кого брати приклад. Пані Олбрайт за одну годину переконала нашого Президента, що не потрібно виконувати замовлення для АЕС в Ірані. У результаті Іран отримає комплектувальні з інших країн, а наші харківські турбінники залишаться без вигідного замовлення, і Україна в цілому втратить репутацію самостійного, незалежного, надійного партнера.

А чому б не відповісти на цю вимогу США так, як відповіла Росія на аналогічну вимогу: створімо спільну комісію, щоб переконатися, що йдеться про мирний атом.

Тож Росія і має вигідний контракт з Іраном на будівництво кількох АЕС на суму майже 20 млрд. доларів. Україна — нічого!

Звідси узагальнюючий висновок: основні причини кризи в Україні породжені завдяки співпраці з МВФ і СБ на їхніх умовах!

Отже, найбільша наша біда — це реформи без мети, без компетентних кадрів, реформи, які тільки мають бути «радикальними», які потрібно прискорити і розширити і під які ще потрібно надати п'ять років, щоб довести їх до кінця. А я запитую і вас, і себе — які ж усе-таки реформи і до якого кінця?

Будь-яке прискорення нинішніх реформ — наближення катастрофи, бо «будь-який прогрес у межах помилкової системи є найпотужнішим регресом».

Усе викладене вище є підтвердженням того, що курс реформ вибрано неправильно!

Тоді постає природне питання: яким же має бути курс реформ, якими шляхами можна вивести Україну з кризи? Адже в процесі виходу із кризи Україна мала би увійти до кола саме розвинутих, а не слаборозвинутих країн.

Для відповіді потрібно окреслити хоча б основні ознаки, відмінності розвинутих країн від слаборозвинутих, щоб врахувати їх під час розробки стратегії виходу України з кризи.

Отже, ознаки розвинутих країн — країн елітаризму:

1) не одностороннє відлучення держави від втручання в економіку, а органічна єдність, синтез державного регулювання і ринкового саморегулювання;

2) багатоукладність в економіці, за якої форма власності втрачає своє вирішальне значення, а провідною є тенденція до подолання («зняття») приватної власності та перевага влади фінансової еліти, яка стимулює перехід від приватної до корпоративно-елітаристської власності;

3) однобічна лібералізація зовнішньоекономічної діяльності з орієнтацією на експорт з одночасним захистом власного ринку та власного виробника;

4) обмеження іноземних інвестицій у свої фірми (приклади: Японія — 0 % акцій, Південна Корея — 10 %, Франція — 15 %, Англія — 20 % тощо);

5) заборона або обмеження продажу землі іноземним фірмам;

6) вільний ринок, конкуренція, приватизація не як самоціль, а тільки як механізм підвищення ефективності праці в межах раціональної структури економіки, яку формує держава;

7) розвиток на основі не однієї, а сукупності економічних теорій (монетаристської, Кейнса, класичної тощо), серед яких провідною є інноваційна теорія, започаткована в Україні М. Туган-Барановським;

8) середній клас — як сукупність середнього власника і висококваліфікованих фахівців — робітників, учених, лікарів, учителів, юристів, державних службовців, творчих працівників тощо;

9) синтез трьох типів розвитку: азійський колективізм, європейський лібералізм та американський індивідуалізм і гуманістичний тип;

10) мета розвитку — високий стандарт життя, забезпечення прав людини.

Тепер про те, як усунути причини кризи.

Якщо ми хочемо стати розвинутою державою з високим рівнем життя, то на основі викладеного першочерговими мають бути такі кроки з виходу України із кризи з урахуванням її причин.

1) Формування мети реформ — як зростання добробуту широких верств населення, забезпечення гідного життя своїх громадян, єдність духовності і моралі на основі відродження і розвитку власного виробництва, захисту свого ринку, свого виробника, забезпечення економічного суверенітету держави.

2) Опора на власні сили, відмова від послуг іноземних радників-консультантів у виробленні стратегії, ідеології і філософії реформ. Відмова від кабальних умов співпраці із МВФ і СБ. Вільний ринок і приватизація не як самоціль, а як допоміжні чинники, підпорядковані зростанню ефективності праці в межах економічної стратегії держави.

Потрібно не забувати мудрість українського мислителя Григорія Сковороди: «Не треба яблуню вчити, як родити яблука, її потрібно відгородити від свиней», бо свині риють коріння, і яблуня засохне. Так і іноземні експерти-консультанти радять нищити наше виробництво — і держава гине.

3) Розробка стратегії реформ з урахуванням ознак розвинутих держав.

4) Реформування банківської системи. Підпорядкування її інтересам виробництва і науково-технічного прогресу України.

5) Підвищення заробітної плати, пенсій і стипендій щонайменше вдвічі—втричі.

6) Зміна курсу реформ від моделі класичного капіталізму до моделі розвинутих країн, до змішаної економіки.

7) Збалансування лібералізації зовнішньоекономічної діяльності стратегією захисту свого ринку і свого виробника.

8) Інтеграція до світової економіки через інтеграцію в межах держави науки і освіти + виробництва + банківської системи, інтеграція через оволодіння своїм внутрішнім ринком через протекціонізм.

Наступне питання: що конкретно має зробити ця Верховна Рада і її Голова, щоб запобігти національній катастрофі?

По-перше, послідовно реалізувати свої повноваження згідно з ст. 85 п. 6 Конституції України шляхом розробки визначення засад внутрішньої і зовнішньої політики України, стратегії економічного розвитку і економічної безпеки, якими мав би насамперед займатися у Верховній Раді Комітет з питань економічної політики.

Його завдання не тільки приймати, а й розробляти засади і контролювати їх виконання у головних сферах виконавчої влади, які впливають на стратегію економічного розвитку.

Першочерговими мають бути такі закони:

— Про визначення Верховною Радою України засад внутрішньої і зовнішньої політики;

— Засади внутрішньої економічної політики України;

— Засади зовнішньоекономічної політики України;

— Засади національної безпеки України;

— Засади інноваційного процесу в Україні;

— Засади прогресивної української банківської системи;

— Засади аграрної політики України;

— Засади інвестиційної політики в Україні;

— Засади приватизаційної політики України за ознаками розвинутих країн;

— Засади соціально-економічної політики України;

— Засади державного регулювання економіки України;

— Засади гуманітарної сфери.

По-друге. Оскільки вже прийняті закони сприяють розквіту «тіньової» економіки, організованої злочинності та корупції, то потрібно відповідно змінити прийняті економічні закони та розробити нові, такі, які обмежували б, стримували і дали можливість викорінити тіньову економіку.

(Закінчення на 10-й стор.).

Виступ народного депутата Михайла Павловського (фракція «Громади»)

(Початок на 9-й стор.).

При цьому потрібно враховувати, що тіньова економіка не може існувати без тісної взаємодії з частиною владної еліти та банківської або й навіть грошово-фінансової системи. Та й наш Конституційний суд вже починає опосередковано працювати на тіньову економіку.

Сьогодні представники тіньової економіки впливають на значну частину засобів масової інформації для створення необхідного для них інформаційного середовища та виправдовування їхніх дій перед суспільством. Отже, необхідність розв'язання проблеми тіньової економіки — це ще один аргумент за зміну курсу реформ і розробку законів одночасно в таких напрямах:

зменшення податкового тиску;

підсилення відповідальності за такі дії, як відмивання брудних грошей, штучні банкрутства, різноманітні фінансові афери. Україна не повинна бути привабливою, як «країна-лазня»;

замість домінування приватних інтересів над інтересами суспільства — встановлення рівноправного, збалансованого співвідношення між ними;

створення умов правового обмеження проявів «тінізації» економіки шляхом прийняття цілої низки нових законів про банки і банківську діяльність і грошово-фінансову систему. Зокрема:

— Про банківську таємницю;

— Про посилення відповідальності за порушення бюджетного законодавства, нецільове використання бюджетних коштів та за економічні злочини; за приховування доходів та ухилення від сплати податків; за операції, пов'язані з «відмиванням» грошей;

— Про відповідальність за зловживання на ринку цінних паперів;

— Про джерела походження первинного капіталу;

— Про систему державного обліку та контролю за банківською діяльністю;

— Про систему безготівкових розрахунків;

— Про відповідальність банків за незаконні грошові операції тощо.

Усього потрібно прийняти майже 30 базових законів стосовно грошово-фінансової системи.

По-третє, зміна політики в зовнішньоекономічній діяльності від беззастережної лібералізації до протекціонізму.

По-четверте, змінити цінності в суспільстві від монетаристських до гуманних через зміну змісту і спрямованості засобів масової інформації. Відродження духовності і моралі.

Пріоритетними мають бути закони про працю та соціальний захист.

І, нарешті, п'яте питання. Яким саме і в чому має бути взаєморозуміння і співпраця між гілками влади у спільній роботі заради порятунку нації і держави?

Відповідь на це питання логічно випливає з доповіді: «Нормальна влада бореться за нормальний стандарт життя, а ненормальна влада бореться за владу».

Отже, головне для всіх гілок влади, якщо вони хочуть бути «нормальними», не доводити, хто головніший та вищий у державі, а боротися за нормальний стандарт життя, за відродження виробництва України, за соціальний захист свого населення, за забезпечення прав людини і передовсім прав економічних.

За таких умов буде створено сучасний середній клас — як основу злагоди в суспільстві, як органічну єдність середнього власника і людей кваліфікованої праці.

Я хочу, щоб Верховна Рада нинішнього скликання сприймала і підтримала саме ідеологію розвинутих країн — ідеологію змішаної економіки — і орієнтувалася у своїй законодавчій роботі на кращий досвід організації людського співжиття в економічній та соціальній сферах. Сьогодні йдеться про те, чи посяде Україна гідне місце у світовому розподілі праці, у непростому світовому співтоваристві, чи на довгі роки залишиться третьорозрядною країною, яку тільки ледачі не скубтимуть, і не виборсається з нинішнього стану й тоді, коли вже ні нас, ні псевдореформаторів і на світі не буде.

Перед нами, шановні колеги, — грандіозне завдання. Бажаю всім нам гідно виконати свою історичну місію. А в ім'я цього передусім — здати в архів ту частину владної і політичної еліти тих псевдореформаторів, які штовхають Україну в коло слаборозвинутих держав, підхоплюючи економічні моделі XVIII століття.

Будьмо творцями власних рішень, а не заручниками чужих!

Маємо пам'ятати: за Верховною Радою пішов народ, коли вона проголосила нашу державу. За нами — борг перед народом. А виконавча влада має пам'ятати, що вона — лише виконавча. Як у всьому цивілізованому світі.

Прийшов час, коли не можна гаятися. Коли треба все розставити на свої місця. Забезпечити Україні прогресивну законодавчу базу і привести в уряд талановитих фахівців, патріотів свого народу і держави, з гострим почуттям відповідальності. Хай спільна велика і благородна мета об'єднає зусилля оновлених гілок влади!

Реально оцінюючи вірогідність мого обрання, переконаний, що за будь-яких умов не перестану боротися за те, щоб викладені мною ідеї і шляхи національного порятунку, відродження та розвитку України було покладено в основу діяльності всіх гілок влади.

Україні надається останній шанс!

Не втрачаймо його!

Хай поталанить нашій Україні!

Дякую за увагу!

УКРАЇНА
ЦЕНТРАЛЬНА ВИБОРЧА КОМІСІЯ
ПОСТАНОВА
Про реєстрацію обраного народного депутата України в одномандатному виборчому окрузі № 183

Центральна виборча комісія, розглянувши ухвалу Судової колегії в цивільних справах Верховного Суду України від 20 травня 1998 року та прийнявши до уваги, що цією ухвалою скасовано рішення Дніпровського районного суду м. Херсона від 17 квітня 1998 року про визнання рішення окружної виборчої комісії по 183 виборчому округу по виборах народного депутата України незаконним та виборів по одномандатному виборчому округу № 183 по виборах народного депутата України недійсними, а справа провадженням закрита, враховуючи, що порушень закону, які б істотно вплинули на результати виборів у цьому окрузі, не встановлено, відповідно до статті 44 Закону України «Про вибори народних депутатів України» та пунктів 18 статті 14 Закону України «Про Центральну виборчу комісію» Центральна виборча комісія **постановляє:**

1. Зареєструвати обраного 29 березня 1998 року народним депутатом України в одномандатному виборчому окрузі Кириченка Сергія Олександровича, 1961 року народження, юриста-правознавця, народного депутата України, члена Християнсько-демократичної партії України, який проживає у м. Києві, по виборчу округу № 183.

Голова Центральної виборчої комісії М. РЯБЕЦЬ.

м. Київ,
21 травня 1998 року.
№ 289.

«Якщо не дійдемо до Києва, то доповземо...»

(Початок на 1-й стор.).

А тим часом міністр фінансів Ігор Мітюков заявив, що уряд «повністю розрахувався» з підприємствами вугільної промисловості за січень—квітень 1998 року. За його словами, «на високому рівні» надавалися кошти на соціальні виплати шахтарям, регреси. «В умовах, коли держбюджет виконується на 67—69%, єдиною галуззю країни, котра фінансується у 1998 році в повному обсязі, є вугільна промисловість», — підкреслив міністр фінансів, повідомляє «Інтерфакс-Україна». Цікава арифметика виходить, чи не так? Але Бог з нею, з тією арифметикою. Питання в іншому: де гроші? Чому шахтарі не бачать їх місяцями? На нашу думку, нагодований гірник не добирався б пішки до Дніпропетровська. Тим більше не бив би ноги до Києва.

Роман ВАТРИЧ, журналіст

Самі справляються і сусідам допомагають

Спонсор лотереї «ГУ»

Не так давно один із журналістів запитав у Стефанії Тислицької, голови товариства власників «Поділля», коли їй легше працювалося: 10—15 років тому чи нині?

— Мені не було легко ні тоді, ні тепер. Колись було легше, бо не гризлася, де і за що купити добрива, насіння, бензин... Але тяжко, бо кожного дня диктували, що маю робити, не давав спокою райком. І жила в постійному страсі. Тепер ніхто нікуди не пхається, але й нічого немає. Одне слово, тоді були одні труднощі, тепер — інші.

Але Стефанія Антонівна Тислицька, яка вже понад двадцять років головує у Великій Березовиці, що під Тернополем, на свою долю ніколи не нарікала. І не жалілася, як то їй нелегко. Вона чесно робила і робить зі своїм великим колективом украй потрібну справу: засіває хлібне поле, плекає худобу, зводить нові оселі... Вона прагне зберегти в душах своїх односельців віру і надію, що ми неодмінно виборсаємося з тих економічних та соціальних негараздів, які так гостро нагадують про себе в нашому селі. Тому-то торішньої осені тут не пропало під снігом жодної загінки кукурудзи, жодного сотика буряків. А загалом узяли з гектара по 300 центнерів цукросировини в заліковій вазі, засипали в засіки понад 400 тонн зерна кукурудзи. Нині «Поділля» утримує півтисячі свинопоголів'я — в основному маточного, постійно збільшує дійне стадо. Причому середньодобовий надій на корову сягнув за 14 кілограмів — найліпший показник у районі. Свіже молоко продають на тернопільських ринках, а те, що залишається, відправляють на маслозавод. Переробники, правда, розраховуються здебільшого готовою продукцією, а оце недавно — навіть... мастильними матеріалами для техніки. Продає товариство власників і велику кількість поросят — тепер їх у селі не відгодовує хіба що каліка або лінивий. **Саме власником поросяти і стане в липні хтось із сільських читачів «ГУ».**

Таким чином у касу щодня потрапляє свіжа копійка. Бо треба і запчастини чи гербіциди купити, і людям на зарплату видати, й односельчанина в разі якогось нещастя підтримати...

Нині «Поділля» не лише само зводить кінці з кінцями, а й сусідам допомагає. Скажімо, узяли в колективній селянській спілці «Бучнівська» кількасот гектарів землі, які засіяли зерновими та цукровими буряками. Самі оброблятимуть посіви, самі збиратимуть урожай. А за оренду землі віддадуть сусідам 20 відсотків зібраного на їх площах врожаю.

Усе прожите-пережите Стефанією Тислицькою безпосередньо пов'язане з селом, рідним краєм. Як почала ще зі шкільних літ допомагати матері на колгоспній фермі, так уже й не зійшла з отієї стежки. Ось тільки паралельно з роботою вчилася, і дедалі складніші ділянки роботи їй доручали. Працювала завідуючою фермою, головним зоотехніком, заступником голови колгоспу... І понад двадцять років головує у Великій Березовиці. Ніхто про неї жодного поганого слова не скаже, бо завжди робила (і робить!) людям добро, дбала про тих, хто вже сам не може собі зарадити.

Праця Стефанії Тислицької — як учорашня, так і нинішня — то і є розбудова нашої держави. Конкретними справами, а не пишномовними гаслами. І не хочеться вірити, що Україна згодом віддячить цій неординарній і справді героїчній жінці... 49 гривнями щомісячної пенсії. Таке неодноразово траплялося з її колегами, які виходять на пенсію.

Хоч сама Стефанія Антонівна належить до тих людей, хто не звик чогось просити. Хто сподівається лише на власні сили.

— Ось тільки не добивали б село податками, як то сьогодні роблять, — каже вона. — Та ще й паритет цін треба встановити. Бо хіба це нормально: для того, аби купити відро солярки, треба продати три відра молока?..

Звичайно, абсурд. Але вітер добре напинає лише ті вітрила, які скеровує рука професіонала, рука майстра. До них, безперечно, належить і голова товариства власників «Поділля».

Тернопільська область.

На знімку: Стефанія Тислицька ще й цікавий співрозмовник — і для журналіста насамперед.

У номер

● *Вінниця*

«Власний дім» для селянина

Нині на Вінниччині кожний третій сільський забудовник уже уклав угоду з обласним фондом підтримки індивідуального будівництва. Тепер нарешті з'явилась надія: фонд виділяє кредити терміном на 13 років, повертати які доведеться не коштами — де їх нині взяти? — а сільськогосподарською продукцією власного виробництва.

У селі Тягун Іллінецького району нинішньої осені святкуватимуть новосілля 15 сімей. В цілому в області у ході реалізації програми «Власний дім», розрахованої на 8 років, плановано звести 5850 сучасних котеджів для 25 тисяч сільських мешканців.

● *Миколаїв*

Експонат від... СБУ

Колекція Миколаївського краєзнавчого музею поповнилася унікальним експонатом — древньоєгипетською статуеткою «ушебті». Її подарував начальник Управління СБУ в Миколаївській області І. Митрошкін. За попередніми даними, їй близько 3,5 тисячі років. Не дивно, що вона стала предметом контрабанди, та правоохоронні органи поклали тому край. «Ушебті», що в перекладі означає «відповідач», — це невеличка (на долоні вміститься) скульптура фараона, що, за древнім повір'ям, мала після його смерті у «загробному» житті працювати за того, чию зменшеною копією вона є. Правитель, одне слово, придбаваючи «ушебті», заздалегідь піклувався про те, щоб і «там» замість нього хтось трудився.

● *Луганськ*

Крок уперед, два назад...

Обсяг промислової продукції, виробленої з початку року в Луганській області, становить більш як 1 мільярд гривень, що на 18 відсотків більше проти відповідного періоду минулого року. Найбільшого приросту обсягів виробництва досягнуто у кольоровій та чорній металургії, насамперед завдяки стабільній роботі Алчевського металургійного комбінату та СП «Інтерсплав» з міста Свердловськ. Відразу на 20 відсотків збільшився й випуск товарів народного споживання.

Щоправда, у той самий час, порівняно з минулим роком, зменшили обсяги виробництва більш як 150 підприємств (переважно легкої промисловості). А 55 відсотків реалізованої продукції на бартерній основі продовжують тримати промисловість у незавидному становищі. Тобто підприємства не мають оборотних коштів, скорочуються відрахування до бюджету і зростає заборгованість у зарплаті.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, «Голос України»

Знову в Канів захотілося...

Цього тижня у Маріїнському палаці Президент України Леонід Кучма вручив дипломи і почесні відзнаки лауреатам Державної премії України імені Тараса Шевченка 1998 року. Цієї найвищої мистецької нагороди в нашій країні удостоєні письменник Роман Андріяшик, композитор Микола Дремлюга, художники Тетяна Яблонська, Марія Литовченко, Іван Литовченко (посмертно), Володимир Прядка, художній керівник і головний диригент Національної заслуженої академічної капели України «Думка» Євген Савчук. Малу Державну премію України імені Тараса Шевченка вручено солістам Національної опери України Ользі Нагорній та Михайлові Дідику.

— Важко переоцінити роль, яку відіграла інтелектуальна еліта у зламі тоталітарної системи, в здобутті Україною незалежності, — сказав Президент України, звертаючись до присутніх у залі. — Водночас ця роль повинна не тільки не применшуватися, а навпаки — зростати на сучасному етапі. Чи не найважливіше поклиќання інтелігенції я вбачаю в сприянні консолідації суспільства, оздоровленні його морально-психологічної атмосфери, відродженні духовності народу.

Голова Комітету із Державних премій України ім. Тараса Шевченка Володимир Яворівський іще раз запевнив учасників урочистої церемонії, що комітет за будь-якої політичної погоди ніколи не опуститься ані на йоту зі своїх високих критеріїв. «Сьогодні ніхто Шевченківську премію отримати випадково не може. Може хтось випадково хіба що не отримати», — додав голова.

Як відомо, торішні лауреати Шевченківської премії отримали високу відзнаку їхньої творчої праці в Каневі, на Тарасовій горі, куди піднялися в травневі дні разом з Президентом України, з багатьма шанувальниками їхнього високого таланту. Таким чином, здавалося, була започаткована добра традиція, яка, на жаль, не набула цього року продовження. До речі, саме до Шевченківських днів Тетяна Нилівна Яблонська підготувала в Каневі виставку своїх робіт, тематично пов'язаних з тим чудовим краєм, з шевченківськими місцями. Сподівалася разом з іншими лауреатами вклонитися Кобзареві на його могилі, запросити їх на свою виставку. У Канів Тетяна Нилівна, звісно, поїде. Зі своїми дітьми і внуками, але трохи згодом, на початку червня. А як би хотілося побувати там цього травневого дня — одного з найславетніших у її житті, як сказала сама художниця.

Можливо, наступного року пароплав з лауреатами знову візьме курс зі столиці на Канів. Принаймні, В. Яворівський попросив Президента України повернутися до торішнього варіанта.

На знімку: Тетяна Нилівна Яблонська.

Ювілей тижня

Лідія ТИТАРЕНКО, «Голос України»

Згадали про перший пароплав

А побудували його 175 років тому кріпаки графа Воронцова в селі Мошнах Київської губернії (теперішня Черкащина) на річці Вільшанці, притоці Дніпра.

1823 року мошнівський коваль Мусій Вернигора встановив на «Пчілці» — першому в Україні пароплаві — парову машину потужністю 6,5 кінської сили, і дивокорабель пішов по Дніпру. Тоді про цю епохальну подію повідомили всі петербурзькі та московські газети.

Крім «Пчілки», котра згодом загинула в штормі біля запорізьких порогів, на Мошнівській судноверфі було побудовано другий пароплав — «Надежда» — потужністю 20 кінських сил. Газета «Одесский журнал» у липні 1827 року повідомила, що «дивне судно без весел і вітрил» за 27 годин подолало відстань від Одеси до Херсона.

«Надежда» була першим морським пасажирським пароплавом в Україні, можливо, і у всій Російській імперії.

Матеріали про пароплави, побудовані в їх краї, розшукали школярі з Черкаської районної станції юних техніків. Вони виготовили і макет «Пчілки».

Черкаська область.

Сподівання тижня

Інна ГОРПИНЧЕНКО, журналіст

І, може, рахуватимуть контракти

У Запоріжжі 27—29 травня відбудеться виставка «Машинобудування-98». За словами заступника міністра промислової політики Сергія Грищенка, вона розпочнеться раніше, ніж торішня. І не випадково. Саме в ці дні в Запоріжжі триватиме засідання Міжнародного трейд-клубу, а це реальні можливості встановлення нових бізнес-контактів, проведення ділових переговорів. До участі у виставці запрошено торговельно-економічні представництва Росії, Білорусі, Молдови, Словаччини та Чехії, Румунії, Угорщини, Польщі.

Проте головне надбання — участь вітчизняного виробника. Експозиція репрезентованого, сподіваються організатори, розшириться. Буде представлено вентилятори до атомних електростанцій, нові кислотні вагони-акумулятори, сепаратори для збагачення руди, сільгосптехніку, дослідний зразок пасажирського літака. Звісно, усе «Made in Ukraine».

Сергій ФЕДОРЕНКО, голова ради директорів компанії «Укррос»

Адміністративна нива не вродить

Усі спроби адміністративним шляхом регулювати ринок сільськогосподарської продукції з боку виконавчих органів влади або міністерських чиновників досі завдавали значних матеріальних збитків і виробникам, і переробникам.

Свіжий приклад — Указ Президента України «Про заходи щодо підвищення відповідальності за розрахунки з бюджетами та державними цільовими фондами». Враження таке, що указ готувало без належної юридичної та економічної експертизи. Як інвестора зони буряківництва на Черкащині, а наша компанія об'єднала у сфері виробництва і переробки цукрових буряків десятки колективних сільськогосподарських підприємств і низку цукрових заводів, мене приголомшили вже перші наслідки запровадження майнової відповідальності за податкову заборгованість. На сьогодні понад 90 відсотків підприємств бурякосійної галузі збиткові. Рахунки їхні заблоковано. Тим часом левову частку ресурсів під посівну колгоспи одержували від комерційних структур під наступні розрахунки сільськогосподарською продукцією. Указ набрав чинності — і ці розрахунки одразу стали сумнівні, адже зрозуміло, що восени майном і продукцією колгоспів уже розпоряджатиметься податковий адміністратор, а не кредитор. Миттю припинилися поставки на село нафтопродуктів, що спричинило затовареність у містах, де ціни на бензин знизилися. Комерційні структури заходилися засвідчувати нотаріально умови двосторонніх угод, а головне — посівна опинилася під загрозою, бо колгоспи намарно чекали нафтопродуктів, гербіцидів, сівалок точного висіву тощо. Про масштаби втрат на загальнодержавному рівні судіть самі, якщо компанія «Укррос» тільки під посівну в межах своєї зони бурякосіяння (на угіддя трьох районів Черкащини) перерахувала близько 10 мільйонів гривень. А що чекає на колгоспи у жнива?!

Уряд сьогодні вживає заходів для розширення посівних площ цукрових буряків, проте більш як третину цієї землі зорано навесні, а це свідчить про традиційні втрати врожаю. Прикро. Як тут не згадати, що торік Україна зібрала набагато вищий урожай, ніж позаторік, проте зусилля сільгоспвиробників у вигляді солодких коренів так і залишилися в землі. Чогось уряд і Мінсільгосппрод повсякчас не враховують. Чого саме — не секрет. Наприклад, низького рівня технологічної і фінансової дисципліни колгоспів, з чим довелося мати справу і цієї весни. Ми відвантажували добрива і засоби захисту під посіви буряків, а ними здобрювали посіви озимої пшениці. Тим самим нас заганяли на згубний шлях невиправданих витрат. Компанія не проти фінансувати посівну інших сільськогосподарських культур, тим паче, що це відповідає її планам зі створення на теренах Черкащини експериментального агрополісу. Проте підрізає крила президентський указ про майнову залежність від податкових платежів. До речі, сьогодні колгоспник з кожної заробленої гривні сплачує гривню і 24 копійки податків, тож проблема вдосконалення податкового законодавства перезріла, як хлібний колос.

Хіба не цікаво, що в країні немає політичної сили, яка заперечувала б, що агропромисловий комплекс повинен користуватися преференціями. Проте як тільки заходить мова про зниження податкового навантаження, оренду землі сильними платоспроможними господарями, ринкові підходи до розв'язання наболілих проблем, ці пропозиції відкладаються в урядову шухляду. Тим часом великий капітал Російської Федерації, зокрема Національний резервний банк, не заперечують проти фінансування перспективних проектів у сільському господарстві нашої країни. Серед них — створення своєрідних агрополісів, які узяли б на себе відповідальність за вирощування сільськогосподарської продукції, її переробку та реалізацію. Для цього достатньо поєднати комерційний капітал з державним на паритетних засадах. Якщо когось це шокує й досі, то хоча б у вигляді експерименту.

Наталя ФІЛІПЧУК, «Голос України»

Ратифікувати не можна відкласти...

(Початок на 1-й стор.)

Ситуацію з ратифікацією цього документа важко назвати інакше як дивною. Вона скоріш ненормальна. Дві держави підписали документ про дружбу і партнерство. Одна ратифікувала його досить швидко, інша навіть не може зважитися на розгляд цього питання. Постає запитання: яка з двох держав хоче дружити?

Київські політики час від часу роблять сміливі прогнози й обіцяють, що у Москві з дня на день таки погодяться на ратифікацію, мовляв, це вигідно передовсім Росії. А в Думі дотримуються протилежної точки зору, називаючи договір про дружбу принизливим (а хіба нормальні взаємини, коли обидва партнери запевняють у приязні та обіцяють не ущемлювати права одне одного і співробітничати, можна назвати принизливими?) і таким, що може завдати шкоди... безпеці Росії. І як Україні тепер будувати відносини з Росією, яка декларує бажання дружити, а не хоче зробити навіть дещицю, аби на ділі підтвердити свої декларації. Знову проковтнути образу (а погодьтеся, така ситуація принизлива саме для України) і вдати, що все відбувається згідно з планами. Або в тисячу перший раз заявити, що Дума — то одне, а президент і міністр закордонних справ — зовсім інше, а саме вони уповноважені «робити» зовнішню політику. Не тіште себе думкою: повноваження гілок влади справді різні, але Росія — одна. А це і президент, і уряд, і парламент. А те, що від останнього також немало залежить, наприклад, надання чинності базовому договору, ми вже переконалися.

До речі, не видно і послідовної політики Бориса Єльцина. Свої бійцівські якості він може виявити, коли йдеться про ухвалення бюджету або відстоюючи кандидатуру нового прем'єра. Щодо останнього, то Борис Єльцин зумів знайти такий аргумент (розпуск Думи), який «переконав» депутатів у слушності його думок. А за договір про дружбу з Україною, Борис Єльцин, схоже, і не має наміру поборотися. А як же обіцянка: «Зранку прокинувся і подумай про Україну»?

Можливо, нині в нього справді вистачає проблем і без нас. Страйкують шахтарі, завдають клопоту дагестанські події, що можуть перерости в нову «чеченську» війну, лідер комуністів Геннадій Зюганов, скориставшись моментом, почав збирати підписи за оголошення імпічменту президентові... Але погодьтеся, Росія — своєрідна країна. І там щодня стаються екстраординарні події. А якщо очікувати моменту, коли всі проблеми буде розв'язано, то можна й не дочекатися...

До речі, своє незадоволення почали висловлювати і в Києві. Так, колишній міністр закордонних справ, а нині народний депутат Геннадій Удовенко заявив в інтерв'ю «Інтерфаксу»: «Якщо росіяни хочуть жити без договору, то ми також можемо прожити без нього». І наголосив, що нератифікація цього документа «викличе негативну реакцію не тільки з боку України, а й з боку провідних європейських держав». Лідер фракції НДП Анатолій Матвієнко вважає, що нератифікація «гальмуватиме процес розвитку демократії в обох країнах». Представник фракції «Громада» Олександр Турчинов побоюється «перетягування канату» в цьому питанні. А представник Компартії Володимир Моісеєнко несподівано заявив, що Верховній Раді варто повернутися до перегляду деяких положень уже ратифікованого нею договору.

Тільки у Москві традиційно Києва не чують.

Дмитро ПАВЛИЧКО: «Треба будувати не міст, а ціле розгалуження доріг»

Перспективи трикутника: Україна — Польща — Німеччина

НАВРЯД чи є хто в Україні, кому б було не відоме ім'я нашого поета Дмитра Павличка. Але як то кажуть, поетом можеш ти не бути, а громадянином — зобов'язаний. Особливо в такі часи, коли дорога кожна розумна людина, яка може своєю працею допомогти рідній країні. Тому Павличко не обмежується лише літературною діяльністю. Він знаний у Європі політик і дипломат, народний депутат України. Нещодавно у Європейському коледжі у Варшаві відбулася міжнародна конференція «Польща — міст між Сходом і Заходом», в якій у складі Делегації Народного Руху України брав участь і Дмитро Павличко. Його виступ у викладі ми пропонуємо нашим читачам.

Україна та Німеччина розглядаються тут як дві найголовніші сусідки Польщі. Із цим ми цілком погоджуємося, але банальний образ моста не зовсім відповідає надзвичайно широкому і складному змістові теми міжнародної конференції. У політиці не може бути одноплощинного погляду. Так богом політичного мислення мав би бути Світовид — поганський мудрий ідол, який має чотири обличчя і дивиться одночасно на всі чотири сторони світу.

Україна і Польща — дві центральноєвропейські країни. Підкреслюю, Україна — держава саме Центральної, а не Східної Європи. А якщо йдеться про традиційний політичний Схід, то до нього наша країна належала лише у формі УРСР. Нині Україна, на чиїй території географічний центр Європи, являє собою і політичний центр. У тому розумінні, що від позиції України остаточною мірою залежить стабільність усього континенту.

Якщо ж триматися образу моста (так, як він розглядається на конференції: Польща — ланка зв'язку між Україною та Німеччиною), то треба задуматися над тим, на яких горизонтах знаходяться кінці «моста». Здається, той міст похилий: він веде знизу вгору або згори вниз. Але не треба визначати, де саме вищий горизонт, у Німеччині чи в Україні. Ту роль, яку Німеччина відіграє для Польщі, остання відіграє для нас. Шлях до Європи — шлях вгору. Тому й для Києва найвищою точкою є належність до Європи. Сподіваємося, що так само думає і Польща.

Україна виходить з того, що країни Центральної Європи в економічному і політичному сенсі мають спільні завдання і спільні можливості, нарешті, спільний багатокультурний, багатонаціональний менталітет. Все це зобов'язує їх творити спільний феномен, відмінний від феномена Заходу і, звичайно, далекий від феномена Сходу Європи. І тут між центральноєвропейськими державами була б дуже помітною роль Німеччини, із західноєвропейським досвідом формуючого чинника Європейського союзу.

Польща і Україна постали як держави у цьому сторіччі всупереч тенденціям, які їх поневолювали, розривали і робили ворогами. Треба ясно усвідомлювати, що дві світові війни у нашому столітті, які двічі спустошували Європу, провадилися фактично за те, щоб здобути багатющі чорноземи та інші багатства України. Можна сказати, що причина тих воєн — відсутність української і слабкість польської держав.

З виникненням самостійної України народилася нова історична впевненість, що Європу можна об'єднати. Створити загальноєвропейську систему безпеки. Збудувати не міст між Заходом і Сходом, а ціле розгалуження доріг, що поєднали б — політично насамперед — центральноєвропейські держави.

Одначе Центральна Європа, яка почала вже формуватися і як економічна система (ЦЕФТА), і як політична (ЦЄІ), зі вступом Польщі, Чехії та Угорщини до ЄС і НАТО може знову опинитися в ситуації незбалансованості. Ми добре розуміємо тих, хто вступає до альянсу як до оборонної структури, але для України має велике значення еволюційна трансформація НАТО в загальноєвропейську систему безпеки. На це потрібно багато праці і часу.

Так, Україна теж нібито не стоїть осторонь від цих процесів (про це свідчить Хартія Україна—НАТО, а також Угода про партнерство та співробітництво з Європейським союзом). Але є такі політики на Заході, що хотіли б залишити нашу країну з її проблемами, включаючи відносини з Росією, на самоті. Дехто думає в такий спосіб купити собі свободу і спокій. Тут виникає проблема кордону між натівською Європою та Україною. І від поведінки Польщі в даній ситуації залежатиме багато що: історію треба залишити історикам, а політики Києва і Варшави повинні пам'ятати про сьогоднішні та завтрашні користі від нашого політичного і, насамперед, економічного партнерства.

Щодо Німеччини, то підвалини, закладені нею для ЄС, мали б бути закладені нею ж разом з іншими для Центральної Європи, в якій, мабуть, найважливішим є українсько-польське поєднання.

Як мали б виглядати завдання зовнішньої політики нашої держави в цьому контексті? Насамперед слід уникати невизначеності, тримати курс на приєднання до ЦЕФТА, на вступ до ЄС, на зміцнення і розвиток зв'язків із сусідами, зрештою, за певних обставин у майбутньому, на вступ до НАТО. Цивілізація XXI віку не припускає розподільчих ліній, протистояння національних інтересів у Європі. Саме тому Україна зацікавлена у добрих стосунках з Росією. Одначе наша країна не може піти на перетворення СНД у наддержаву, в нову антиєвропейську потугу. Утримання ж добросусідських взаємин з Москвою нам конче необхідне. І тут знову виникає візія Центральної Європи, де Україна і Польща не віддаляються, а, навпаки, сходяться, кооперуються в ім'я одвічних інтересів. Нічого фатальнішого не можна собі уявити, як упования на міцність тієї лінії, що може розділити Європу по західних кордонах України.

У Варшаві було досягнуто домовленості, що наступна така конференція за участю політиків з України, Польщі та Німеччини має відбутися в Києві.

До нас ідуть з місією. Економічною

ПРОВЕДЕННЯ економічних місій, які зорганізовує бюро торгового радника Посольства Австрії в Україні, стало вже традицією. Вони відбуваються наприкінці травня і привертають увагу бізнесменів провідних галузей економіки. Цього року представники відомих австрійських фірм зустрінуться з українськими підприємцями 26 і 27 травня у Рівному та Харкові.

Цього разу учасником місії вперше буде австрійська банкова група Райффайзен, яка недавно відкрила в Україні дочірній банк. Райффайзенбанк Україна (РБУ) пропонує різноманітні послуги: внутрішні й зовнішні платежі, документарні операції та гарантії, кредити, операції з валютою і цінними паперами. Відтепер українські підприємці через РБУ матимуть швидкий і професійний доступ до ринків Західної Європи, промислово розвинутих держав, країн Центральної та Східної Європи з перехідною економікою, а також до всіх нових ринків світу.

— Ми запрошуємо австрійських і українських підприємців не навмання, — розповідає торговий радник Посольства Австрії в Україні Рудольф Талер. — Адже партнерів по бізнесу добираємо заздалегідь, всебічно вивчивши їхні можливості, а то й конкретні проекти. Тому переконані, що переважна більшість запрошених знайдуть їм застосування і в Австрії, і в Україні.

Цікаво, що учасниками місії є не лише торгові фірми, а й виробники продукції з обох сторін. І на переговори вони прибудуть із конкретними пропозиціями. Спектр співробітництва надзвичайно широкий — від розробок різноманітної техніки, виробництва швидкорізальної криці до виготовлення текстилю, освітлювальної техніки, пристроїв центральної вентиляції, повітряних фільтрів та інших товарів. Участь у місії — безплатна, а кожна австрійська фірма матиме перекладача.

Валентина ПОЛІЩУК.

ІСЛАМІЗМ ПІДНІМАЄ ГОЛОВУ?

У столиці Дагестану Махачкалі 21 травня майже дві тисячі озброєних прибічників братів Хачілаєвих захопили Будинок уряду. Надір Хачілаєв — депутат Держдуми РФ та голова Союзу мусульман Росії. Магомед Хачілаєв — лідер лакського національного руху.

Заколот ще раз довів, що загроза ісламізму на Кавказі стала реальною. Сусідні з Росією мусульманські держави вже давно допомагають і словом, і доларом одновірцям з російських регіонів. У багатьох кавказьких республіках РФ іслам перетворився з просто релігії на політику місцевого масштабу. Навіть російського права тут дотримуються не так, як законів шаріату. Цілком реально, що Москва не зможе впоратися зі своїми «суб'єктами федерації», якщо конфлікт між центром та регіонами місцеві вожді подадуть як священну війну.

Нинішній заколот у Дагестані має яскраво виражене релігійне забарвлення: загарбники підтримують голову Союзу мусульман, вивішують ісламські прапори. Однак не лише ісламізм — причина всіх бід. Давні й нові помилки в національній політиці Кремля позначаються на настроях закоцнотників. Наприклад, брати Хачілаєви — представники лакського народу. Цю народність, яка раніше жила в горах, у 40-х роках переселили на місця чеченців-акінців, у свою чергу, депортованих Сталіним до Казахстану. Тепер акінці повертаються додому, а що робити з лакцями — ніхто не знає. Грошей на їхнє облаштування немає. Минулого року, до речі, на своєму з'їзді лакці пообіцяли обстоювати свої права зі зброєю в руках...

Нині перед федеральною владою стоїть питання про «втихомирення» Дагестану. Про спокій в республіці говорити рано. Однак переговори з бунтівниками дали свої наслідки: озброєні люди нарешті залишили Будинок уряду в Махачкалі.

Консул далеких Філіппін

Інтереси Філіппін у нашій державі відтепер представлятиме почесний консул цієї країни Віктор Коваленко. Днями він вручив заступникові міністра закордонних справ України Костянтину Грищенку екзекватуру.

Віктор Коваленко закінчив Дніпропетровський університет (фізико-технічний факультет) та Плеханівську академію у Москві. За фахом — економіст. Нинішній почесний консул свого часу працював директором спільного із французами підприємства «Софрашим», що виробляло антикорозійні покриття.

Нинішнє призначення — на часі. Філіппінська сторона зацікавлена в налагодженні тісного економічного співробітництва з Україною. Маємо певні інтереси й ми. А новий почесний консул стане своєрідним зв'язковим між бізнесменами двох країн, та й не тільки бізнесменами.

Точка зору

Віталій АБЛІЦОВ, «Голос України»

Під настрій «Сніданку на траві»

Відбувся пленум ради Спілки письменників України

СИТУАЦІЯ в культурному житті нашої країни така убога, що, здається, будь-який захід, спрямований на її поліпшення, сприймається як безнадійна спроба. Не випадково голова ради СПУ Юрій Мушкетик у вступному слові так прямо й сказав. Мовляв, оце ми зібралися, але що змінимо на краще?..

Може, тому мені на пам'ять спала картина французького живописця Едуара Мане «Сніданок на траві»: абсолютно вільні від будь-яких умовностей пари розташувалися на зеленому килимі й віддаються відпочинку...

Зрозуміло, на пленумі не було такої вільності, особливо щодо жіночих костюмів, але атмосфера свободи без берегів панувала. Говорили про те, що наболіло.

«Зріє заколот у царстві нелюбові»

Основною доповіддю на пленумі став виступ директора Інституту літератури НАНУ академіка Миколи Жулинського «Літературний процес в інформаційному просторі України».

Багато хто з читачів відразу зробить висновок: «Якщо інформаційний простір України віддано сусідній державі, то де ж тоді може знаходити собі місце літературний процес?». І вони матимуть рацію.

Справді, як зазначив Микола Жулинський, сьогодні склалася парадоксальна ситуація — хай і не так, як раніше, але книгодрук діє, особливо в регіонах, літературні журнали виходять, письменники творчо працюють. Але хто оглядає й поціновує з точки зору художніх цінностей та естетичних канонів зроблене? А ніхто!

Це якщо мати на увазі читацький загал, бо фахівці таки мають свої видання й аудиторію якщо не для друку, то хоча б для дискутування.

Друга кардинальна причина ігнорування нинішньою пресою та ЗМІ українського літературного процесу обумовлюється відсутністю чітко визначеної політики в культурній сфері держави. Чи не тому пленум не вшанував своєю присутністю віце-прем'єр з гуманітарних проблем Валерій Смолій. Виходить, у нього власне бачення стану вітчизняної літератури, й він не вважає за потрібне впливати на ситуацію.

Тому на пленумі часто звучали вислови: вбивство духу, література сучасним можновладцям не потрібна, бо пробуджує людську совість, над нами сутінки варварства, чиновники сприяють консервації провінційності української літератури, в державі актуальні кримінальні ігри, а не інтелектуальні тощо.

То що, справді «зріє заколот у царстві нелюбові»?

Укотре про те, що треба щось робити

Вільний обмін думками — річ непогана, але ситуація потребує конкретних дій. Проти такої постановки питання ніхто не протестував. І тому лінія керівництва СПУ на виживання у будь-який спосіб знаходила палку підтримку присутніх.

Та все ж хотілося б зрозуміти й стратегічні цілі письменницького штабу з Банкової. Бо це схоже на сентенцію «жити, щоб їсти, а їсти, щоб жити»? За останні роки ситуація навколо СПУ погіршилася так, що вже й повернення урядом своєї власності СПУ (офісні приміщення СПУ в Києві та обласних центрах, будинки творчості тощо) сприймається як велика перемога. Та що це дає рядовому члену СПУ? Адже будинки творчості ледь животіють, видавництва різко скоротили книгодрукування, пільг (а це і є визнаний світом шлях підтримки національної культури) практично немає.

То чи потрібна нинішній українській владі література?

Своєрідною відповіддю на це запитання була розповідь Миколи Жулинського про зусилля діаспори налагодити видання книжок українських авторів, зокрема в Німеччині.

Проте хіба це вихід? Хіба закордон нас врятує? Надійний духовний фундамент наша держава збудує лише в Україні. До того ж, щоб реалізувати це, не треба додаткових правових розробок, адже в Конституції України чітко записано, що держава не лише захищає національну культуру, зокрема мову, а й забезпечує її функціонування, іншими словами, повнокровне життя в суспільстві. І оскільки сьогодні все це не так, то про яку інтелектуалізацію (чого можна досягти лише утверджуючи культ книги тощо) інформаційного простору держави можна говорити?

***

Своєрідний київський сніданок на траві письменників закінчився не по-французьки: учасники пленуму прийняли чергові звернення до уряду, до Президента... А може, краще було б піти за Едуаром Мане — й тихенько розійтися, досхочу наговорившися?

Втративши голову, за волоссям не плачуть.

Спорт

Віктор БРАНИЦЬКИЙ, «Голос України»

Створіть собі свято...

Нинішнього року відбудеться шостий старт змагань, які припали до душі і киянам, і їхнім численним гостям. Маю на увазі «Пробіг під каштанами». Це не просто спортивний захід, престижний і для професіоналів, і для аматорів, а й чудове яскраве свято, де кожний уболівальник може стати учасником.

Для Києва, а точніше — для створення його іміджу європейської столиці, такий захід п'ять років тому був дуже актуальний. Тепер пробіг — це вже традиція. У багатьох киян він асоціюється з Днем рідного міста. Адже «Пробіг під каштанами» офіційно входить до програми свята Києва, що відбувається 31 травня.

Щороку кількість учасників збільшується. 1993 — 146 бігунів, 1994 — понад 250, 1995 — 360, 1996 — 708, 1997 — 1000.

— Цього разу сподіваємося на ще більшу аудиторію стартуючих, — каже Ірина Кузнецова, директор рекламного агентства «ДІАЛЛА», яка є першою постаттю серед організаторів.

До речі, головний суддя змагань — Володимир Жолуденко, заступник начальника Управління з фізкультури і спорту Київської міськдержадміністрації.

Як і будь-яка добра справа, пробіг починається зранку: з 9 до 10.45 — реєстрація учасників, об 11.00 — старт. Усе це відбуватиметься на майдані Незалежності. Фініш — біля Українського дому.

Дистанція — 5 кілометрів: майдан Незалежності — вулиці Хрещатик, Червоноармійська, далі — НСК «Олімпійський», звідти назад — через майдани Толстого, Бессарабський, Незалежності — до фінішу на Європейській площі.

Ще раз нагадуємо: учасником пробігу може стати будь-хто, незалежно від віку, стану здоров'я, громадяни України та іноземці.

Ми запитали пані Кузнецову:

— Хто допомагатиме проведенню заходу найбільше?

— Помічників чимало. Назву хоча б частину з них: «Самсунг електронікс», УТЕЛ, «Український дім», «Оріфлейм», «Оболонь», Українська фінансова група...

Пробіг — благодійна акція, тому кожний учасник має сплатити реєстраційний внесок. Для іноземних громадян він становить 10 доларів США або еквівалент за курсом НБУ, для наших співвітчизників — 10 гривень.

Усі кошти, отримані під час проведення акції, буде передано на придбання ліків і медичного обладнання для дитячої спеціалізованої лікарні «Охматдит». Під час останньої прес-конференції, присвяченої «Пробігові під каштанами», голова представництва в Україні «Самсунг електронікс» пан Чі Вон Со заявив, що його концерн дарує лікарні «Охматдит» ще й десять холодильників.

Концерн, як генеральний спонсор, подбав і про призи для переможців та призерів. Це відеокамера, мікрохвильова піч, телевізори, пилососи, аудіоцентр.

Нарешті, пані Кузнецова ознайомила журналістів з факсом, що надійшов із Австралії, підписаний Почесним консулом України в цій країні Валерієм Ботте: «Переможець «Пробігу під каштанами» отримає нагороду — безплатний квиток для поїздки до Австралії, де буде забезпечений місцем проживання і візьме участь у «Пробігу від моря до мосту», що відбудеться в олімпійському Сіднеї 9 серпня нинішнього року»...

Василь БАБУХ, «Голос України»

Європейське мотоциклетне дербі на чернівецьких пагорбах

Два роки тому, коли новостворена обласна асоціація «Техно-спорт» звернулася до міжнародної федерації з мотоциклетного спорту з проханням дати згоду на проведення в Чернівцях етапів чемпіонату Європи і світу з мотокросу, її керівники скрушно захитали головами. Адже перед цим вони побували в місті над Прутом і на власні очі побачили, в якому жалюгідному стані перебуває місцевий мотодром. Але чернівецька делегація не відступилася від свого. Зрештою, вона висунула переконливий козир — обласна влада зобов'язалася виконати всі зустрічні умови федерації.

І лід недовіри скрес. Мотоциклетну трасу було споруджено в рекордно стислі строки. Сьогодні — це кращий мотодром в Україні. Таку думку висловив після завершення чемпіонату Європи керівник національної мотоциклетної федерації Володимир Якимчук.

Спорудження траси постійно тримав на контролі мер Чернівців Микола Федорук. Бувало, цілими днями він, як хвацький виконроб, просиджував на будмайданчику.

На чернівецькому етапі чемпіонату континенту з мотокросу змагалися провідні спортсмени з Англії, Німеччини, Чехії, Польщі, Росії, Білорусі та України. Переконливу перемогу в заїздах мотоциклів класу 125 кубічних сантиметрів здобули чеські кросмени. На найвищу сходинку п'єдесталу пошани за підсумками двох заїздів піднявся Петер Бартош, а його землякові Петеру Масарику дісталася бронзова нагорода. Він поступився німцю Марку Доргу.

Ситуація повторилася і в заїзді мотоциклістів класу 250 кубічних сантиметрів. «Золото» та «срібло» тут добули чехи Індріх Храбіна та Ярміл Зеленда. Третю сходинку посів росіянин Сергій Гарін, якого, до речі, готує український тренер, знаменитий у минулому мотокросмен В'ячеслав Кавінов.

Досить невдало виступили в Чернівцях українські мотоциклісти. Лише Анатолій Єфімов пробився до п'ятірки кращих кросменів Європи.

Прокоментувати ситуацію я попросив керівника національної Федерації мотоциклетного спорту Володимира Якимчука.

— У нашій команді відбувається закономірна зміна поколінь, — сказав пан Володимир. — Молоді спортсмени поки що набираються досвіду, тож протистояти європейським і світовим асам ще не в змозі. Але талантів у нас не бракує. Були б гроші для їх підготовки та екіпірування. Добротний мотоцикл — річ дорога. Ми виступали в дещо послабленому складі, бо деякі наші лідери брали участь у комерційних змаганнях.

Високу оцінку чернівецькому мотодрому дав також президент журі, член виконкому міжнародної Федерації з мотоциклетного спорту болгарин Дмитро Бубов:

— Тепер моє серце заспокоїлося. Траса попри деякі недоробки вже відповідає світовим стандартам. Отож чемпіонат світу, який стартуватиме в Чернівцях незабаром, теж буде видовищним і чітко організованим.

Павло УСЕНКО, майстер спорту (з Одеси)

Малі «корони» «малих» шашок, а успіх великий!

Юрко Аникеєв, як і більшість хлопчаків куп'янського передмістя Ковшарівка, мріяв про кар'єру форварда, змалку відвідуючи футбольну секцію місцевої ДЮСШ, щоб із часом торувати традиційний для її кращих вихованців шлях до улюбленої команди «Металург» чи навіть до харківського «Металіста». Проте одного разу, трохи зарано прийшовши на тренування, заглянув до сусідньої зали, звідки притягально лунали звичні слова «напад», «атака», «удар». Він побачив, що чималий гурт його друзів обговорює не події останнього матчу на рідному стадіоні, а перипетії дійства, що відбувалися тут же, за столом на дрібненькому дамковому полі, де крихітними фігурками дивовижно маніпулював, на загальне захоплення глядачів, добре відомий шанувальникам спорту Куп'янська призер багатьох всеукраїнських і колишніх всесоюзних турнірів Сергій Бойко. Той чоловік, що панував над чорно-білими діагоналями, видавався мудрим чарівником, і на очах присутніх стався, можна сказати, «фокус»: завзятий юний футболіст попросився в науку до шашкіста. Тільки рахунок відкрив інший...

Аж ось по чотирьох минулих літах наполегливих занять у творчій співпраці не лише Бойко, а й Аникеєв —спортивні «зірки»: вчитель сягнув гросмейстерського рівня, 14-річний Юрко став майстром, чемпіоном світу-97 серед «кадетів» і на сьогодні — подвійним «шашковим принцом». Адже нещодавно на світовій юніорській першості в Одесі значно випередив доросліших суперників.

У першому турі вдалося перемогти 18-річного вінничанина Андрія Щербатюка, у третьому — 17-річного Петра Чернишова з Росії, у шостому — 18-річного запоріжця Ігоря Легкодуха, у сьомому — ще одного росіянина Михайла Разумова (17 років). Цього і ще трьох нічиїх у решті двобоїв куп'янської цілком вистачило, щоб очолити групу лідерів, тих, кому судилося продовжити перегони на останній стадії.

У півфіналі Юрій впевнено взяв гору над 16-річним білорусом Дмитром Масайлом, забезпечивши вирішальну перевагу перед повторною «дуеллю» з Чернишовим безпосередньо за золоту медаль. Не давши настирному конкурентові жодного шансу реваншувати, юний українець залишив його на другій сходинці п'єдесталу пошани. А всього змагалися 30 спортсменів із шести держав.

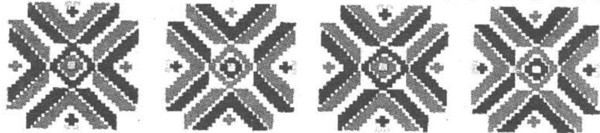
Паралельно проходив чемпіонат світу серед шашкісток до 19 років. Він узагалі ознаменувався цілковитою перевагою дівчат з України. Безперечно, «фавориткою» вважалася харківська одинадцятикласниця Наталя Єсина (тренер — Олег Шапунов). У її блискучому доробку є звитяжні звання всіх можливих дитячих змагань на малій дошці, а також відзнаки, так би мовити, із « суміжних» сфер: вікової (віце-чемпіонка світу серед жінок!) та фахової (торік здобула друге місце світової першості юніорок зі стоклітковик шашок).

Одеське дівоче зібрання більш як наполовину склали наші землячки (їх прибуло дев'ять, гостей приєдналося сім — з Білорусі, Естонії, Латвії, Молдови, Росії), що завдало майбутній тріумфаторці певних клопотів. Адже протягом трьох стартових днів випало мірятися силами зі своїми подругами, котрі ретельно підготувалися саме на аналізі колишніх спільних партій. Через це після перемоги над дебютанткою таких зустрічей, першорозрядницею Ольгою Лисенко ніяк не вдалося уникнути нічийних угод не тільки з чіпкими українськими кандидатами у майстри Ольгою Радовицькою і Галиною Южаковою, а й «за інерцією» — з талановитою російською майстринею, екс-чемпіонкою світу серед дівчаток Дарією Кириловою.

На попередньому етапі в запасі лишалося трійко прикінцевих поєдинків, але для підтвердження реноме головної претендентки Єсиній цілком їх вистачило. Під завісу «відсалютувала» потужним «хет-тріком». Потім домоглася і четвертого успіху, подолавши-таки у півфіналі опір перспективної дніпродзержинки Радовицької, котра, до речі, фінішувала четвертою. У фінальній підкорення чергової «золотої» вершини 17-річна харків'янка знову поділила очки зі старшою на два роки одеситкою Южаковою, змусивши її погодитися на «срібло». Що, безперечно, також вагоме досягнення (наставник — Георгій Подставкин). Почесне третє місце посіла 15-річна Олена Смирнова — учениця дніпропетровського шашкіста Дмитра Мариненка.

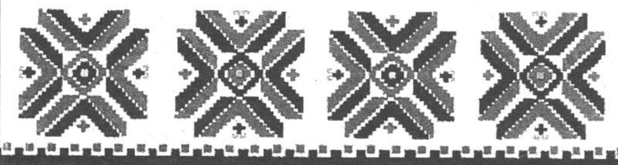
Маленький Ермітаж у Корнині

Леонід БРОВЧЕНКО, «Голос України»

БУВАЄ ж таке: живеш роками поруч з людиною, начебто знаєш все про її уподобання, нахили, звички, хобі, а настає день і вона відкривається з зовсім несподіваного боку.

Мабуть, старшокласники корнинської середньої школи № 2 навіть і не здогадуються, що їх сувора вчителька математики, відмінник народної освіти України Таміла Павлівна Яременко свого часу мала перший спортивний розряд з волейболу і була чемпіонкою району з... мотоспорту. Але, як каже сама Таміла Павлівна, то все залишилося в молодості. А от талант, дарований їй, вона пронесла через усе життя. Йдеться про майстерність вишивання. Про цей її талант, обдарованість знають далеко за межами Корнина. Художні вироби Т. Яременко неодноразово демонструвались у Житомирі, Києві.

Таланти

Сказати, що вона від народження вишивальниця — так ні. Серйозно захопилася цією справою вже студенткою фізмату Вінницького педінституту. Перші її вироби — невеличкі подушечки, які прикрашали їхню кімнату і кімнати однокурсників у гуртожитку. Потім — вишивані доріжки, портьєри. З копійчаного полотна вона творила диво. Тож не випадково їхню кімнату у гуртожитку почали називати світлицею.

Сьогодні Таміла Павлівна своїми руками створила дома унікальну колекцію скатертинок, доріжок, серветок, рушників, портьєр, хустинок, картин, ікон, гобеленів. Усього — за сотню високохудожніх творів. Кожна робота — сторінка життя. Один візерунок побачила на Кіровоградщині, інший — коли відпочивала у Трускавці. Є тут вишиванки на будень і на свято.

Краса, яку творить Т. Яременко, вражає. Якось разом із чоловіком побувала в Ермітажі, побачила в експозиції рушник, який вишили для царя. Подібного шедевру майстриня досі не зустрічала. Природно, захотілося й собі створити щось схоже. Техніку вишивання можна було запам'ятати, але як запалити палітру кольорів? Крадькома сфотографувала царський рушник... Вже дома через лупу ретельно вивчила малюнок, проаналізувала поєднання кольорів тощо... Працювала вночі, коли закінчувалися денні клопоти на роботі і по господарству.

Скажу відверто. Рушник, який нині прикрашає оселю Яременків у Корнині, набагато кращий за той царський у Ермітажі. Таміла Павлівна підібрала іншу палітру кольорів, дещо змінила малюнок. Словом — талант є талант.

Нещодавно Т. Яременко освоїла технологію вишивання на капроні. Уявляєте, тут треба однією ниткою «пройти» весь візерунок. Особисто я довго не міг второпати, де ж на цій серветці лицьовий бік. Усе було зроблено майстерно і бездоганно.

Байдужа до земної краси, нещира душею людина не зможе створити таку красу, яку творить своїми руками вчителька математики з Корнина Т. Яременко. Шість років вона веде гурток вишивання у рідній школі. Має талановитих учнів. А найперші з них — дві доньки. Оксана — аспірантка Національного держуніверситету ім. Т. Шевченка, та Наталя — аспірантка Інституту харчової промисловості. Талант, вроджена вимогливість до вишивки, колосальна працездатність передались їм від мами — першого у Попільнянському районі, що на Житомирщині, лауреата звання «Вчитель року».

Ось так в одній людині поєднується талант вчителя-математика і рукодільниці.

Объявления

Арбітражний суд Львівської області (м. Львів, вул. Личаківська, 81) порушив справи про банкрутство:

1. 2/503 від 3.07.97 р. ТзОВ «Трейдко»(м. Львів, вул. Личаківська, 81), р/р 467413 у Львівському Регіональному управлінні «Промінвестбанку» м. Львова МФО 325633.

2. 2/702 від 25.09.97 р. ТзОВ «АЛВІН» (м. Львів, вул. Римлянина, 12/10а) р/р 6467897 в АК «Електронбанку» м. Львова, МФО 325213.

3. 2/988а від 23.10.97 р., Кооператив «Сувенір-Ф» (м. Львів, вул. Левицького, 108/3), р/р 4461732 в ОУ Укрсоцбанку м. Львова, МФО 325019.

4. 2/803 від 12.11.97 р., СП ТзОВ «Зефір» (м. Львів, вул. Зелена, 91/1), р/р 467693 в АТ ЗУКБ м. Львова, МФО 325665.

5. 2/645 від 13.11.97 р., ТзОВ «ЯМАКА» (м. Львів, вул. Б. Сулими, 23), р/р 467713 в Укрінбанку м. Львова, в/р 1180824, МФО 325826.

6. 2/769 від 13.11.97 р., ТзОВ «Їдальня 54» (м. Львів, вул. Марченка, 6), р/р 480803 в АТ ЗУКБ м. Львова, МФО 325365.

7. 2/768 від 13.11.97 р., ПП «МОНОТАР» (м. Львів, вул. Пасічна, 104/23), р/р 468829 в Личаківському відділенні Укрсоцбанку м. Львова, МФО 325097.

8. 2/824 від 17.11.97 р., ПП «МАХІМА» (м. Львів, вул. Дж. Вашингтона, 13/8), р/р 468717 в ЗГРУ КБ «Приватбанк» м. Львова, МФО 325321.

9. 2/814 від 25.11.97 р., ТзОВ «ДАН-ПРІМ» (м. Львів, вул. Пасічна, 90/50), р/р 4467901 в ЛОД АК «Укрсоцбанк» м. Львова, МФО 325019.

10. 2/815 від 25.11.97 р., Дочірне підприємство «ПІРС» (м. Львів, вул. Голубця, 96), р/р 00609807 в АБ «Синтез» м. Львова, МФО 325304.

16 липня 1998 року відбудуться збори акціонерів закритого акціонерного товариства «Стальметиз» імені Ф.Е. Дзержинського у приміщенні клубу за адресою: Одеса, вул. Вапняна, 52.

Початок зборів о 14.00.

Реєстрація з 10.00 до 13.00.

Порядок денний

1. Про підсумки фінансово-господарської діяльності акціонерного товариства у 1997 році і основні напрями роботи у 1998 році.
2. Висновки ревізійної комісії про діяльність товариства у 1997 році.
3. Про внесення змін і доповнень до статуту акціонерного товариства у 1998 році та зміни статутного фонду.
4. Вибори спостережної ради, довибори членів правління.
5. Різне.

До уваги акціонерів ВАТ «ОЛИМП-КРУГ»

Загальні збори акціонерів відбудуться 8 липня 1998 року о 14-й годині в приміщенні кінотеатру «Москва» за адресою: м. Одеса, вул. Варненська, 4-А (проїзд тролейбусами № 9, 10; автобусами № 210, 108 до зупинки вул. Терешкової).

Реєстрація учасників зборів проводитиметься з 10.00 до 13.30 за місцем проведення зборів.

Порядок денний:

1. Звіт правління товариства про фінансово-господарську діяльність за 1997 рік та про напрями техніко-економічного розвитку товариства у 1998 році. Висновки ревізійної комісії.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Про внесення змін до статуту товариства.
4. Різне.

Для участі у зборах необхідно мати при собі:
акціонерам — документ, що засвідчує особу, та сертифікат акцій;
представникам акціонерів — доручення, оформлене згідно з чинним законодавством, та документ, що засвідчує особу.

Додаткову інформацію можна одержати телефоном: (0482) 32-95-96

З повагою — правління ВАТ «ОЛИМП-КРУГ».

Арбітражний суд Тернопільської області (282021, м. Тернопіль, вул. Князя Острозького, 14 а) порушив справу 1329-4 про банкрутство приватного підприємства «Олеся». Юридична адреса боржника: 283180, с. Яблунівка Підгаєцького району Тернопільської області. Банківські реквізити: р/р 468019 в ТОД АППБ «Аваль» м. Підгайці Тернопільської області. Арбітражний суд приймає заяви кредиторів і можливих санаторів протягом місяця з дня опублікування оголошення за адресою: 282021, м. Тернопіль, вул. Князя Острозького, 14 а.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Лісандр» офіційно повідомляє усім акціонерам ВАТ «Астарта-Центр»:

згідно з статутом ВАТ «Астарта-Центр» та чинним законодавством України, яке є акціонером ВАТ «Астарта-Центр», володіючим у сукупності більш ніж 10 % голосів чи акцій ВАТ «Астарта-Центр», скликає позачергове зібрання загальних зборів акціонерів ВАТ «Астарта-Центр» на 10 липня 1998 року.

До порядку денного включено такі питання:

1. Звіт правління та голови правління по фінансово-господарчим питанням діяльності ВАТ «Астарта-Центр» за 1997 та перше півріччя 1998 року.
2. Обрання голови правління, членів правління.
3. Обрання голови ради товариства та членів ради.
4. Прийняття змін та доповнень до статуту ВАТ «Астарта-Центр».
5. Визначення форми випуску цінних паперів ВАТ «Астарта-Центр».

До уваги акціонерів ВАТ «Готельний комплекс «Либідь»

Згідно з рішенням спостережної ради та правління товариства загальні збори акціонерів ВАТ «Готельний комплекс «Либідь» відбудуться 7 липня 1998 року о 10-й годині у приміщенні готелю «Либідь» за адресою: Україна, м. Київ, 252163, площа Перемоги, 1.

Порядок денний:

1. Звіт про фінансово-господарську діяльність ВАТ ГК «Либідь» за 1997 рік та перспективи розвитку готельного комплексу.
2. Розподіл прибутку за звітний 1997 рік.
3. Висновок ревізійної комісії про фінансово-господарську діяльність ВАТ ГК «Либідь» за 1997 рік.
4. Перевибори членів спостережної ради.

Реєстрація акціонерів відбудеться 6 липня з 9-ї до 18-ї години.

Довідки за телефоном 274-42-61.

Правління відкритого акціонерного товариства «Луцький авторемонтний завод»

повідомляє про проведення повторних загальних зборів акціонерів, які відбудуться 14 липня 1998 року о 14.00 в актовому залі заводу за адресою: Волинська обл., Луцький р-н., с. Струмівка, вул. Рівненська, 74.

Реєстрація акціонерів проводиться з 13-ї до 14-ї години 14 липня 1998 року.

Порядок денний:

1. Звіт заступника голови правління про фінансово-господарську діяльність товариства за 1997 рік.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Обрання голови правління та членів правління.
4. Обрання спостережної ради.
5. Про внесення змін до статуту ВАТ «Луцький авторемонтний завод».
6. Різне.

Акціонери повинні мати при собі паспорт. Уповноважені особи, представники акціонерів повинні мати при собі паспорт та доручення.

Довідки за телефонами: (03322) 5-01-38; 4-24-33.

До відома акціонерів ВАТ «Крижопільський цукровий завод»

18 липня 1998 року об 11 год. в актовому залі заводу відбудуться чергові загальні збори акціонерів.

Порядок денний:

1. Звіт правління про результати діяльності ВАТ за 1997 рік.
2. Звіт ревізійної комісії ВАТ.
3. Затвердження змін і доповнень до статуту ВАТ у зв'язку з прийняттям Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про господарські товариства».
4. Затвердження внутрішніх нормативних актів.
5. Вибори ради ВАТ.
6. Про передачу ведення реєстру власників акцій незалежному реєстратору.

З проектами документів можна ознайомитися в робочі дні за адресою: с. Городківка Вінницької області, вул. Леніна, 107, починаючи з 15 червня 1998 р.

Реєстрація акціонерів та їх представників проводиться з 9.00 до 10.45.

Телефон для довідок (043-40) 2-18-50. При собі необхідно мати паспорт, а для представників — також належним чином оформлену довіреність.

До уваги акціонерів!

Повідомляємо, що перші збори **акціонерів ВАТ «Молочник»**, м. Житомир, відбудуться 7 липня 1998 року об 11 годині за адресою: м. Житомир, вул. Вокзальна, 54.

Порядок денний:

1. Затвердження регламенту загальних зборів акціонерів.
2. Звіт голови правління про результати фінансово-господарської діяльності ВАТ «Молочник» за 1996—1997 роки та основні напрями роботи на 1998 рік.
3. Звіт голови ревізійної комісії.
4. Затвердження річного звіту та балансу за 1996 р. та 1997 р.
5. Вибори голови та членів правління.
6. Вибори спостережної ради.
7. Вибори ревізійної комісії.
8. Затвердження положень керівних та робочих органів.
9. Порядок розподілу та затвердження нормативів розподілу прибутку за 1997 р. та плану нормативів на 1998 рік.

Реєстрація учасників проводиться 7 липня 1998 р. з 9-00 до 10-45 за місцем проведення зборів.

Для участі у зборах необхідно мати:
— документ, що посвідчує особу;
— сертифікат акцій (виписку з реєстру акціонерів);
— доручення на право голосування уповноваженій особі (для довірених осіб).

Довідки за телефонами: 33-29-02, 33-49-86.

Правління ВАТ «Молочник».

ЗАО «Запорожтеплокоммунэнерго» сообщает, что общее собрание акционеров состоится 9 июля 1998 года в 11 часов по адресу: Запорожье, бульвар Гвардейский, 137. Регистрация участников собрания с 10 часов.

Повестка дня

1. Итоги работы ЗАО «ЗТКЭ» за 1997 год. Утверждение годового отчета за 1997 год и выводов ревизионной комиссии.
2. Внесение дополнений и изменений в устав ЗАО «ЗТКЭ» (вторая редакция).
3. Выборы членов ревизионной комиссии и наблюдательного совета ЗАО «ЗТКЭ».
4. Принятие решения о дальнейшем существовании ЗАО «ЗТКЭ».

Арбітражний суд Закарпатської області (294008, м. Ужгород, площа Народна, 4) за заявою Мукачівської Державної податкової адміністрації Закарпатської області порушив справи про банкрутство:

1. Справа № 17/7 ТОВ «Метакс» (295400, м. Мукачеве, Закарпатської області, вул. Гвардійська, 9).
2. Справа № 18/7 МПП «Такт» (295400, м. Мукачеве, Закарпатської області, вул. Червонопрапорна, 8/21, р/р 26007301000002 в Електронбанку м. Мукачеве, вул. К. Беляєва, 10).
3. Справа № 19/7 МПП «Піраміда» (295400, м. Мукачеве Закарпатської області, вул. Млинна, 10, р/р 26008301235444 в ПІБ м. Мукачеве, вул. Я. Мудрого, 10).
4. Справа № 20/7 МПП «Інтервал» (295400, м. Мукачеве Закарпатської області, вул. Осипенко, 39/51, р/р 1468005 в ПІБ м. Мукачеве, вул. Я. Мудрого, 10).

Заяви кредиторів та санаторів надсилати протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Дирекція підприємства «Гроно» повідомляє громадян, які брали участь у приватизації державного майна підприємства, про створення на базі цього майна акціонерного товариства. Особам, котрі бажають стати засновниками товариства шляхом внесення до його статутного фонду належної їм частки майна, пропонується до 1 червня ц. р. подати письмові заяви за адресою: м. Київ, вул. Каховська, 64. У заявах необхідно вказати паспортні дані, ідентифікаційний код та домашню адресу.

Дирекція підприємства «Гроно».

Спеціалізоване об'єднання адвокатів з іноземних справ «Українська правнича колегія»

(адреса для листів: 252025, Київ-25, а/с 134/7. Тел. 291-80-21, факс 291-09-32).

у справах про закордонні спадщини розшукує:

дочок або інших родичів Василя ХАРЧЕНКА, сина Григорія ХАРЧЕНКА й Уляни СІЧКАР, народженого близько 1915 року в Холмі або в Одесі, померлого в Україні в 1945—1946 роках або після 1961 року, який мав брата, померлого в Австралії;

родичів Стефана САМЕКА, народженого у Львові 19 листопада 1913 року, який емігрував до Австралії;

родичів Фруми (Фріди) ЮДИЦЬКОЇ, народженої 1891 року в селі Хрипля Житомирської області;

родичів Саді РУДОЇ, дочки Вольфа РУДОГО і Песі ШУБЕРТ, яка народилася близько 1887 року у Львові;

родичів Маргарити МОЛДОВАНОВОЇ, яка народилася у 1922 році в Македонівці, дочки Василя Захаровича МОЛДОВАНОВА і Зої Павлівни ЮРКОВСЬКОЇ;

родичів Яніни ВАНЧИК, уродженої БЕРНАЦЬКОЇ, 1914 року народження, дочки Вінцента (Франка) БЕРНАЦЬКОГО та Яніни ОКОНКОВСЬКОЇ.

До уваги акціонерів Східно-українського енергетичного банку «Мегабанк»

Повідомляємо, що 9 липня 1998 року о 15 годині за адресою: Харків, вул. Мироносицька, 42, у приміщенні НПО «Метрологія» відбудуться збори акціонерів Східно-українського енергетичного банку «Мегабанк».

Порядок денний

1. Про внесення змін до статуту банку.
2. Про зміни у складі робочих органів банку.

Реєстрація акціонерів 9 липня 1998 року з 14.00 до 14.50.

З матеріалами щодо порядку денного можна ознайомитися за адресою: Харків, вул. Артема, 30, тел. 14-19-03.

Арбитражный суд Херсонской области (325000, Херсон, ул. Горького, 18) возбудил дело № 6/171-Б о признании банкротом многоотраслевого коллективного предприятия «Вектор» (Херсон, ул. Ушакова, 26, р/счет 468290, МФО 352093 в ХОД АППБ «Аваль»).

Претензии кредиторов и возможных санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбитражным судом Донецкой области (340105, Донецк, б. Пушкина, 34) по заявлению ГНИ в Буденновском районе г. Донецка (340030, г. Донецк, ул. Октября, 17) возбуждено дело № 22/36 о признании банкротом частного малого предприятия «Иготес». Юридический адрес: 340030, г. Донецк, ул. Октября, 10а; р/счет 1468963 в ДРУ АК ПИБ г. Донецка, МФО 334635.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

ЗАТ «Фагот» ліквідується, код ЗКПО 23249452.

Претензії приймаються протягом двох місяців з дня публікації оголошення. Тел.: (03722) 3-24-80, 585-515.

ДП «Вигра» сообщает о своей ликвидации. Претензии принимаем в течение одного месяца по телефону 294-78-38, дополнительный 257.

Народний календар

23 ТРАВНЯ — Симона (Семена) Зілоти. Семенове зілo, Миколин батько. Це день, коли жінки, особливо знахарки, до схід сонця збирають лікарські трави, котрі мають (і це підтверджують спеціалісти) неабияку лікувальну силу.

24 ТРАВНЯ — Мокія. Вважали, що Мокій — цар граду і намагалися його задобрити всілякими молитвами. Якщо на Мокія мокро — все літо мокре.

25 ТРАВНЯ — Єпіфанія. Якщо Єпіфан вранці зодяг червоний жупан, то все літо буде сухе й жарке.

26 ТРАВНЯ — Гликерії. З цього часу ночі стають паркими, з'являються комарі.

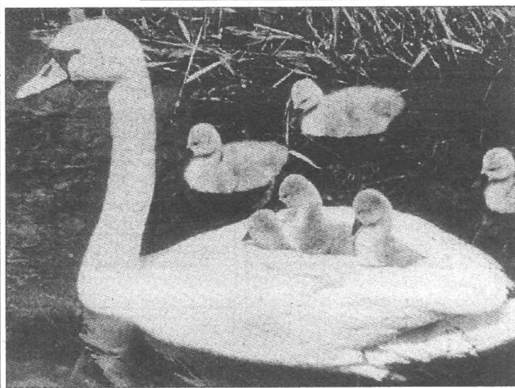
27 ТРАВНЯ — Ісидора. Теплий Сидор — тепле літо.

28 ТРАВНЯ — Пархома-теплогрія. Прийшов Пархом — тішся теплом.

Прикмети травня:

- Тиха й світла ніч без роси — наступного дня неодмінно занегодить.
- Якщо в травні часті зірниці — буде добрий урожай.
- Квіти пахнуть здалеку — на вітер.
- Худоба пожадливо їсть траву, коні форкають і хропуть — погода зіпсується.
- Багато було пролісків — гарно вродить картопля.

Фото з конверта

Стомилися...

Фото Марії ЧАРОЧКІНОЇ.

Київ.

Астрологічний прогноз

на 25 — 31 травня

ОВЕН. Будете здатні домогтися бажаного, навіть якщо результат виявиться несподіваним. У середу і суботу ваші сподівання і бажання здійсняться. Не бійтеся долати великі відстані, щоб знайти щастя і пізнати нове. У вас з'являться нові можливості, і ви доб'єтеся свого.

ТЕЛЕЦЬ. Можете зважитися на кардинальні зміни, відмовитися від якогось великого, але ризикованого джерела доходів. У понеділок і четвер можете посваритися з важливою людиною. Проте не втратите, а придбаєте дещо більше.

БЛИЗНЯТА. Вас гнітитимуть обставини. Це збігається з бажанням розширити перспективи, досягти кращого. У середу і суботу матимете вигідний шанс і підтримку. Але в четвер опинитеся в напруженій ситуації. В п'ятницю тверезо оцінюйте свої вчинки, не пропустіть важливі дрібниці.

РАК. З понеділка до середи виникнуть сильні переживання через чоловіка (начальство). Подивіться на це, як на хороший стимул і на можливість випробувати себе. Доведеться поступитися, але подбайте про своє здоров'я.

ЛЕВ. Тиждень краще присвятити суспільній, колективній справі. У понеділок і четвер дрібні негаразди викличуть роздратування і невдоволення. Але на вас чекає щось нове, багатообіцяюче в житті й у стосунках з іншими людьми.

ДІВА. У середу або суботу можете розпочати реалізовувати план щодо змін у роботі. Це принесе приємні клопоти і прикрощі одночасно. Четвер і п'ятниця — найбільш напружені дні для важливих особистих і ділових взаємин.

ТЕРЕЗИ. У понеділок і четвер звістка, поїздка чи зустріч справлять на вас сильне враження. Можливо, ви відмовитеся від якоїсь поїздки або зустрічі. Компенсаційною подією тижня буде знайомство з людиною, яка принесе удачу.

СКОРПІОН. Не сваріться з партнером — він вам дуже знадобиться з понеділка по середу. Ви можете зробити вимушені витрати. Ті, з ким доведеться спілкуватися в середу і п'ятницю, сприятимуть вашій особистій вигоді.

СТРІЛЕЦЬ. Партнер намагатиметься з'ясувати стосунки, а ви проігноруєте це його прагнення. Почуватимете себе вільніше в товаристві незнайомих людей і богеми. Особисті та подружні стосунки найкраще владнати в середу і суботу. Тоді ж можна зареєструвати шлюб.

КОЗЕРІГ. У понеділок і четвер виникнуть обставини, що нададуть напруженості решті днів. Будьте обережні на дорозі і в транспорті. У середу і суботу у вас збільшиться кількість грошей чи власності, можливо, отримаєте подарунок.

ВОДОЛІЙ. Випаде нагода спробувати себе як особистість. З цього тижня розпочнете щось з нуля. Будете стурбовані справами дитини, але нині клопіт підходить до фіналу, а найрадісніша подія станеться в суботу.

РИБИ. Ви і раді завершити якісь фахові справи, але спрямовуєте свою енергію лише на сімейні. Цими днями чоловік більше дратуватиме вас, ніж звичайно. Найвдаліші дні для покупок і угод — п'ятниця й субота.

Секрет гарної ходи

Це цікаво

Чи помічаєте ви, як ходите? Обов'язково зверніть увагу на свою ходу: граціозність, вишуканість рухів, легкий крок плюс гарна постава — обов'язкова складова поняття «жіноча врода». Виробити гарну ходу не так уже й важко. Запам'ятайте: ставлячи ногу на землю, спершу треба торкнутися її п'ятою, потім плавно перенести вагу на середню, а тоді вже — на передню частину стопи. У кроці бере участь уся стопа, від п'яти до носка, але рух має бути плавний, м'який, тоді ваша хода здаватиметься пружною, вільною. Ногу слід виносити не від коліна, а від стегна. Корпус прямий, плечі розвернуті, підборіддя трохи підняте, голова не нахиляється на кожнім кроці. Не дивіться на носки, намагайтеся виробити звичку ставити їх трішечки врізнобіч і ні в якому разі не всередину! От і весь секрет гарної ходи.

Галина МАРКОВСЬКА.

Київ.

Тест

Здогадайтеся за каблуками

Стоптані черевики мають не дуже гарний вигляд, зате багато можуть розповісти уважному окові. Якщо каблук стерто на внутрішньому краю — чоловік нерішучий, а у жінки добра вдача. Якщо каблук зношено по зовнішньому краю — його власник ініціативна людина, а коли вже дуже викривлено каблук назовні — власник каблуків схильний до недбалості. Рівно зношений чоловічий каблук указує на дружелюбність хазяїна взуття. Якщо йдеться про жіночий каблук, його хазяйка скоріш за все добра мати.

Усміхніться!

Можна не боятися

Жінка чекає чоловіка з роботи. Раптом пролунав дзвінок у двері.

— Це ти, Миколо?
— Ні, сусід.
— Який сусід?
— Степан.
— Я боюся відчиняти.
— Чому?
— А як Микола прийде?
— Не бійся, — почувся голос чоловіка, — я також тут...

Склероз

— Лесю, — запитує подружка, — то правда, що в нашого шефа великий склероз?

— Правда, правда, він у мене в квартирі уже п'ять шапок забув...

Надіслав Іван МАРТИШКО.

Мостиська Львівської області.

Запитання по суті

І за що я його так люблю?

Чи правда, що випромінювання стільникового телефону впливає на здоров'я та фізіологічний стан людини?

Надія КАЙДАШ.

Біла Церква Київської області.

Вчені провели серію експериментів з добровольцями, які щодня протягом 30 хвилин опромінювалися електромагнітним полем радіотелефону. У більшості піддослідних під час та після користування радіотелефонами посилювалася активність біотоків мозку в альфа-діапазоні. Зміни в діяльності мозку зберігаються протягом 12 — 20 хвилин після закінчення впливу. Чи може несприятливий вплив нагромаджуватися і як він залежить від стану здоров'я користувача та умов опромінення — ще належить з'ясувати. Та все-таки не варто ризикувати, користуйтеся стільниковим телефоном якомога менше, не більше 25—30 хвилин на день.

Пригостить «Інгул» комфортом

Оздоровниці

Ця картина повторюється щодня вже багато років: до високого будинку санаторію-профілакторію «Інгул» щоранку під'їжджає кілька мікроавтобусів, з яких з веселим гамором висипає дітвора. Взагалі-то ці хлопчики й дівчатка є вихованцями дитсадків міста, та на якийсь час, аби поправили, зміцнили своє здоров'я, їм «прописали» саме «Інгул». Бо тут така лікувально-оздоровча база, такі лікарі й медсестри, що годі кращих і бажати. Не одного серйозно хворого на ноги поставили. А в даному випадку — це зовсім не зайва для малечі профілактика. Одні прямують до басейну з підводним масажем, другі — до інгаляторію, треті —до соляної шахти, четверті — до зали лікувальної фізкультури... Ну, а дехто, коли в тому є потреба, — і до спеціалізованих лікувальних кабінетів. Й усі без винятку із задоволенням ласують вітамінізованим напоєм.

Це все — до обіду, в першу, так би мовити, зміну. А друга тут відведена дорослим — вони поспішають сюди після трудового дня. Відпочиваючі — то, переважно, суднобудівники. Бо санаторій-профілакторій десяток років тому спорудили для себе працівники саме суднобудівного заводу, конкретно — імені 61 комунара. Не відмовляють тут, щоправда, і колегам з інших суднобудівних заводів, машинобудівникам-суміжникам, а також мешканцям міста загалом. І не тільки свого. Адже, окрім путівок для відпочиваючих без відриву від виробництва, є путівки й на цілодобове перебування в санаторії-профілакторії протягом тривалого терміну. Купують їх, звісно, не тільки миколаївці, а всі бажаючі. В «Інгулі» можна зустріти, отож, мешканців Київщини й Донбасу, Прикарпаття й Полісся і навіть... Криму, всесоюзної, як колись її називали, здравниці. «Інгул» тим приваблює, зізнаються, що, по-перше, путівки сюди порівняно дешеві, по-друге — лікувально-оздоровчу справу налагоджено тут зразково.

Не випадково лікуються тут інваліди Великої Вітчизняної й чорнобильці, скалічені афганці й люди, які перенесли інсульти, інфаркти, операції шлунково-кишкового тракту...

Ось-ось почнуться масові заїзди тих, хто облюбував для себе «Інгул» як місце літнього відпочинку й оздоровлення. І санаторій-профілакторій, як перед кожним сезоном (хоча тут це поняття відносне, адже послуги дорослим і дітям надаються цілорічно), до цього завчасно готувався. Щось ремонтували-фарбували, щось по-новому облаштовували. Хоча й мали вже залу лікувальної фізкультури, та обладнали ще одну —практика минулих сезонів підказала таку необхідність. Обновили дещо з медичного обладнання. Як не сутужно зараз на заводі імені 61 комунара, замовлень бракує, а значить — і грошей, та про свій «цех здоров'я» колектив підприємства, попри все, таки дбає. Власне, цех той уже давно став загальноміським, справно слугує і приїжджим з інших регіонів.

Георгій ВОРОТНЮК.

Миколаїв.

Голос України

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заступник головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс—224-72-54; ВІДДІЛ РЕКЛАМИ — 441-89-34, 441-89-44; телефакс—449-85-62.

E-mail: sekret@golos.relc.com

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 235406.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311096.

~~123~~4567890